

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Munca pentru desrobirea țăranului din România.

Înainte de-a se porni puhoiul de emigranți români dela noi spre America, mulți din țărani nostri ardeleni și ungureni aveau prilejul să cunoască din propria lor vedere starea fraților țărani din România. Pe-atunci treceau cete întregi de lucrători dela noi dincolo, ca să lucreze pe moșiile boierilor, numiți și ciocoi. Amintirile, ce le aduceau, nu erau de cele mai bune. Țăranul de dincolo, la câmpie, unde sunt moșiile cele mari, locuiește (și locuiește parte mare și acum) în niște case, cari la noi nu sunt socotite bune nici pentru vite. Hrana lui e neîndestulitoare, căci e mai numai mămăligă și alte mâncări vegetale (de plante), carnea fiind un lux. Învățătura de carte e la țăranul de dincolo și acum cu mult mai puțin răspândită, decât la noi, unde gazete pentru țărani sunt răspândite în zeci de mii de numere. Firea țăranului de-acolo e cu totul umilită față de orice „boier” în zdrențe nemțești, în care privește o adevărată pacoste pe capul Românului.

Ceeace îi apasă acolo mai mult, e lipsa de pământ și lipsa de cultură politică.

În România sunt trei feluri de țărani, dacă-i judecăm din punctul de vedere al proprietății de pământ. Avem mai întâiu pe *moșneni* (în Muntenia) și pe *răzeși* (în Moldova), țărani foști liberi totdeauna și cu proprietate liberă de pământ, din cari s'au ridicat pe vremuri clasa boierilor. Numărul acestor țărani a fost mare în trecut, dar jafurile și înșelătoriile boierilor, mai ales după ce în cele două țări române au năvălit omizile grecești, de vre-o 70 de ani și cele jidane, au făcut să scadă mereu. Avem apoi țărani foști *clăcași* (cum au fost la noi iobagii), cari lucrau moșiile boieresti și mănăstirești. Pe aceștia i-a împroprietărit marele domnitor român, părinte al țăranului român, Alexandru Ion Cuza. În timpurile mai nouă, dela Cuza încoace, s'au adăogat un al treilea fel de țărani, *cei fără pământ* sau cu foarte puțin, așa că sunt nevoiți să lucreze moșia ciocoiului în condițiuni, cum îi plac acestuia. Ne putem închipui starea nenorocită a acestor frați ai noștri.

Adevărat, că unele guverne au mai vândut din când în când moșii de-ale statului la țărani, dar multe moșii le-au cumpărat, cu prețuri de nimic, ceice trăiesc din politică. Țărănimea însă se înmulțește, pământul devenie tot mai îngust, condițiunile de muncă la proprietarii mari de pământ tot mai asupritoare. Mult a contribuit la înrăutățirea acestor condițiuni și faptul, că

parte mare din acești proprietari, dornici de o viață trândavă, își arăndau și-și arăndeau moșiile la tot felul de lifte grecești și jidane, de felul cărora s'au găsit însă și Români, cari au jefuit și jefuesc pe țăranul muncitor fără milă, storcându-i toată vloga.

Cât de blând, de umilit și de răbdător e țăranul din România, dar dela o vreme n'a mai putut răbda nici el. Și când i-s'a umplut paharul suferințelor, a izbucnit marea revoluțiune țărănească din anul 1907, la care am privit și noi țărani de-aici cu inima sângerândă. Revoluțiunea a fost înăbușită, dar cei dela cârma țării încă s'au deșteptat din nepăsarea de până atunci față de țăărănimea română, care *ea formează adevărata națiune română*, și a hotărât niște măsuri, prin cari să se înceapă a li se face dreptate țăranilor înainte de toate ușurându-le puțința să poată ajunge iară la proprietatea pământului, care le-a fost răpit sau reținut pe nedreptul. *Căci pământul trebuie să fie înainte de toate al celui ce-l muncesc cu brațele lor!*

Înainte de toate s'a înființat Casa rurală, un fel de bancă cu multe milioane, sub controlul statului. Ea are să cumpere moșii, să le parceleze și să le vândă în rate la țărani. Din Septemvrie 1908 și până acum, Casa rurală a cumpărat moșii în întindere de 89 mii de hectare, având o valoare de 55 milioane lei. Din acestea a parcelat și a vândut la țărani până acum 12 mii 426 hectare în valoare de aproape zece milioane lei.

Pământul, care nu li s'a putut vinde încă, li s'a arăndat tot țăranilor, cari aveau astfel în anul 1912 35 de mii de hectare luate cu arândă până se va face parcellarea și vânzarea lor.

Casa rurală, fiind bancă, nu se mulțumește numai cu parcellare și cu arândare, ci ea *împrumută* obștiilor (tovărășiilor) țărânești și bani, pentru ca să poată cumpăra moșii. Până acum le-a împrumutat țăranilor patru milioane de lei în scopul acesta.

Tot după revoluția cea mare din 1907 s'a votat o lege, prin care să se ușureze țăranilor formarea de izlazuri (*pășuni*) pe sama vitelor lor. Căci unul din mijloacele cele mai mișești, pe cari le întrebunțează proprietarii și arândășii, e punerea de taxe foarte mari pentru pășunat.*) Pagubă însă, că legea aceasta prevede numai măsuri pe jumătate, căci s'a hotărât să fie *silit* fiecare proprietar să vândă loc de pășune. Dar ce nu s'a făcut, se va face. Acum deocamdată tot au ajuns mai multe sate să scape de robia locurilor de pășune. Și la aceasta îi ajută Casa Rurală, împrumutând țăranilor

*) Aceasta e și cauza, de în România sunt cu mult mai puține vite. Sunt sate, în cari nu găsești vaca cu lapte!

bani, ca să poată cumpăra locuri de pășune. Până acum i-a ajutat să cumpere pășune în întindere de 36 mii de hectare.

Casa rurală nu s'a mulțumit numai cu atât. Văzând pe țăran fără învățătură și fără cunoștințe despre modul, cum trebuie să se facă plugăria în ziua de astăzi, dacă vrei ca să ai câștig cât mai mult după munca proprie, a luat în serviciul său *agronomi* (cari au făcut școala de agricultură) și aceștia învață pe țărani, cum să-și lucreze mai cu folos pământul. Se îngrijesc de sămânță bună, deprind pe țărani să cultive plante de nutreț, legume, îi deprind să întrebunțeze mașini agricole, să-și asigure recoltele, să prăsească vite mai bune. Agronomii aceștia au înființat un număr mare de *țovărăși agricole*. S'au organizat concursuri de vite și arături (un fel de expoziții mici). Casa rurală a înființat chiar și câteva *școli de agricultură* pentru țărani.

După cum vedem, munca Casei Rurale e una din cele mai binecuvântate. Cei cuminți dintre conducătorii Țării-Românești se vor convinge, că nici așa nu s'a făcut încă destul pentru țăărănimea română și vor ușura și mai mult munca acestui așezământ. Căci numai când milioanele de țărani vor ajunge la bunăstare materială și cultură, numai atunci România își va putea împlini chemarea ei. Până atunci rămâne un fel de colonie, pe care o jăcmănesc toți veneticii și cei întovărășiți cu ei.

Din pașalâcul Sătmăruului. Tinerimea din Dob, vrednica comună românească, unde bravii noștri țărani au luat la goană pe cei trimiși de episcopia păgână, a cerut dela primpretorul din Cenger să-i lase să aranjeze o petrecere, din venitul căreia să se pardosească stradele satului, prea pline de noroiu, când plouă. Pretorul le-a dat voie la început, dar în curând s'a socotit altminteri și a oprit petrecerea, pentru că *nu vreau să se maghiarizeze cu ajutorul episcopiei*, care după mărturisirea chiar a foilor bisericești catolice e pentru maghiarizare. Ba voinicosul pretor îi amenință, că nici nu-i va mai lăsa să aranjeze petreceri.

Feciorii noștri din Dob pot fi mândri, căcă au supărat pe pretorul din Cenger.

Coloniștii venetici. Unde sunt Români vrednici, veneticii colonizați de stat pe hotarul comunei lor trebuie să plece și pământul trebuie să devină iară românesc! Dovadă e satul *Cara* de lângă Cluj. Românii au silit pe cele 32 de familii venetice să plece pe rând de-acolo cumpărând dela ei pământ în preț de 54 mii de cor.

Părintele Vasile Lucaciu la arestații Sătmarului românesc. Urmând învățaturii Mântuitorului, părintele Lucaciu s'a dus în temnița din Sătmar, unde suferă greu părintele Murășanu și ceilalți bravi Români din Moftinul-mic pentru limbă și lege, și i-a mângăiat. Aici a aflat, că procurorul, bătându-și joc de acești mucenici, a cerut dela părintele Murășanu o cauțiune de *o sută mii de coroane*, iar dela cei 14 țărani *șazecișiopt de mii de coroane*, dacă vreau să-i lase liberi până — vor intra ea-răși în temniță!

Cu drept întreabă părintele Lucaciu: Unde suntem? În Europa civilizată sau în stepele Aziei barbare? Apoi adaugă: „Acești nefericiți (ceice au zămislit episcopia păgână) cu voia și de-a sâla provoacă valurile revoltei! Li ustură pielea și invidiază soarta fraților lor a Turcilor. Pagubă, că se grăbesc așa fără de minte, — sigur o să-i ajungă, faptele zoresc plinirea timpului lor.

„Ce le pasă de judecata lumii civilizate? Până când va veni Europa cultă să facă rândueală, ei se răsfăță ca Turcii! Și toate acestea sub scutul și sub ochii Vienei! Din grația și în numele monarhului, pe care l-au detronat și al cărui tron Românii credincioși l-au mântuit!“

Toate înzadar! Pe cei din fruntea comitatului Sătmar i-a apucat spaima, văzând bărbăteasca ținută a Românilor noștri de-acolo. În adunarea comitatului au hotărât să ceară înființarea unei judecătorei de ocol (cercuale) în Baia-Sprie, nu pentru ca să se facă dreptate, ci — pentru ca să se întărească Jidanii și Maghiarii pripășiți acolo, pe cari i-ar înghiți Valahii. În *Moftinul-mic*, unde trăiește un popor de viteji apărători ai limbei și legii noastre, aceiași „domni“ cer înființarea unei grădini de copii și a unei școli de stat, care să maghiarizeze pe Români.

Aceștia vor ști însă, ce trebuie să facă și față de aceste nouă tâlhării culturale, așa că toate vor fi înzadar!

Arondarea cercurilor electorale după legea cea nouă. Corespondentul jidano-sas din Pesta al gazetei jidane „Neue Freie Presse“ din Viena îi telegrafiază, că s'au isprăvit compunerea listelor electorale după comune. Acum se lucrează la stabilirea cercurilor electorale, hotărându-se mai întâiu, câți deputați să aibă fiecare comitat. Numărul deputaților se va hotărî mai ales după numărul locuitorilor și după mărimea dărilor. Cercurile electorale se vor alcătui însă după motive deosebite, adică se va lucra astfel, ca Românii să poată alege cât mai puțini deputați. Lucrările acestea pregătitoare vor ține timp mai îndelungat.

Când va fi pace în Ungaria? Când se va înfăptui celece cere cunoscutul profesor maghiar *Dr. Iasi Oscar* într'un articol publicat în gazeta „Vilag“ din Pesta. El spune, care trebuie să fie programul de muncă al unui viitor partid maghiar, iar cu privire la naționalitățile nemaghiare zice:

„Deslegarea chestiunii naționalităților se poate face numai îndeplinind în mod cinstit un program țărănesc după cum cere timpul de astăzi, dând poporului pământ, învățământ potrivit și dreptate, care să nu fie dictată de șovinism. Să dăm cultură

poporului cu ajutorul limbei lui materne. Acest adevăr, care nu se poate răsturna, iese și din evanghelia Rusaliilor. Sfânta scriptură spune: *Și eară se spăimântă toți și se miră zicând unul către altul: au nu eafă toți aceștia, carii grădesc, Galileenii sunt? Și acum fieștecarele auzim limba noastră, în care ne-am născut!*

„Și astăzi, ca'n vechime, numai prin puterea fermecătoare a limbii strămoșești se mântuiesc popoarele din iadul suferințelor și al pierzării sigure. În locul maghiarizării cu forță să împărțăm naționalitățile de-o bună și înaintată cultură a minții și a inimii în limba lor proprie... Fără de aceasta crește numai patriotismul de speculă, corupția administrativă și analfabetismul rușinos.“

Înțelege-vor glasul dlui Iasi? De nu-l vor înțelege, soarta Ungariei o să fie a Macedoniei.

Partidele maghiare opoziționale, cari s'au făcut de răs și de ocară nu numai la noi, ci și în străinătate prin neputința lor de-a alunga dela cârmă guvernul fără-delegilor Lukaci-Tisa, se frământă mereu ca să se unească. Dar toate sunt înzadar, căci Iust zice că vrea o lege electorală, care să dea poporului mai multe drepturi (minciună!), Koșut se teme, că va ajunge aceea ce merită: un nimic.

Frământările acestea sunt de altminteri numai de ochii lumii, căci Koșut, Aponi, Iust, Andrași și toată haita nemească sunt tot așa de șoviniști ca și cei din guvern.

O nouă fărădelege. Ticăloșii conducători din ținutul *Năsăudului*, în frunte cu vânzătorul averii grănițarești, Csokán, culeg roadele mișeliei și slugărniciei lor. Totdeauna au ținut acești lăpădați ai neamului cu toate guvernele haine din Pesta zicând, că numai așa pot păstra pe sama Românilor averea urmașilor falnicilor grănițeri din fostul regiment român al II-lea de graniță. Răsplata slugărniciei lor au fost însă palme peste palme, pe cari le-au încasat dela toate guvernele. Acum a urmat lovitură de moarte: Zici, barbarul urmaș al barbarului Aponi în ministerul de culte, a îngrijit, înainte de-a pleca din minister, ca să se răpească autonomia comunității grănițarești dela Năsăud și veniturile ei să fie întrebuințate în forma de stipendii pentru gunoaiile jidano-maghiare pripășite pe acest sfânt pământ românesc, care a produs — mai demult! — numai eroi.

Iată urmările nepăsării Românilor de-acolo, cari n'au alungat încă de-acum 20—30 de ani pe mișei, cari îi îndemnau să fie guvernamentali!

O mărturisire prețioasă. Toată jidănimea dela gazetele jidano-maghiare din Ungaria jubila, când s'a înființat episcopia păgână de Haidudorog, căci prin ea s'a mai construit o unealtă pentru maghiarizarea noastră. Acum vine chiar gazeta *Eghihazi Chiozlioni* (Monitorul Bisericei-catolice), care apare în Budapesta și spune: *Tocmai în interesul limbii maghiare și a maghiarismului, după o luptă îndelungată, se înființează episcopia maghiară gr-cat. dela Haidudorog.*

Ceeace întărește celece am spus mai înainte: Biserica catolică e dușmana neamului nostru, căci însuși Papa își dă învoirea la crearea unei episcopii catolice, care să ne maghiarizeze!

Și tot nu se vor lăsa! Bravii Români din Vrani (Bănat), cari n'au vrut să-și spurce sufletele votând pentru un — Korkán au supărat rău pe notărașelul lor, care se îmbuibă din sudoarea lor. Uitându-și, că el e slujbașul, adică sluga plătită a satului, ca să-și vadă de cancelarie, vrea să-și câștige merite patriotice prin fapte, cari îl fac de răs. În sărbătorile Paștilor n'a vrut să lase pe oameni să se veselească cu joc, ca de obicei nici în sat, nici chiar afară la hotar, amenințându-i cu jandarmii. Oamenii au trecut atunci în hotarul comunei Coștei și acolo și-au petrecut în dragă voie. Dar inima neagră a slujbașului tot nu s'a potolit. A chemat pe primarul (chinezul) și l-a pus să întrebe pe omul, care eră proprietarul locului, unde a fost jocul, ce cere ca despăgubire pentru că cei din Vrani i-au călcat locul. Vrednicul Român i-a răspuns, că chiar de-ar fi fost locul sămănat cu grâu, n'ar cere nimic. Hunul a rămas cu buzele dramboiate și acum își frământă creierii otrăviți, ce ar mai putea iscodi spre răul Românilor. Aceștia așteaptă cu dor o nouă alegere, ca să-i dovedască și mai bine, că burueana nu poate împuți grădina românească.

Așa trebuie! În „Gazeta Transilvaniei“, un Român verde îndeamnă pe Români să nu calce în cercul Picardi, care a tipărit înștiințările numai în limba germană și maghiară, cu toate că în Brașov sunt 13 mii de Români și alte zeci de mii în împrejurimi. Tot așa trebuie să facă Românii și față de toți negustorii, meseriașii și fabricanții, cari nu au firmă și nu fac înștiințări și în limba noastră. Trebuie loviți la pungă veneticii, cari se îngrășe din sudoarea noastră, ca să simtă, că aici trăesc pe pământ românesc.

Fondul cultural al arhiecezei Blajului. Arhieceza Blajului, are ca și celelalte dieceze ale noastre, un *fond cultural* pentru ajutorarea școalelor noastre. Din acest fond s'au dat în anul 1912 pentru salariile învățătorilor 19 mii 652 cor., iar pentru clădiri de școli, mobilier ș. a. 41 de mii 411 coroane.

De-ale Kultureghileturilor. În toate părțile țării, Jidanii, Maghiarii și renegații au înființat societăți — eghileturi — pe cari le-au poreclit „culturale“, cu toate că scopul lor e maghiarizarea, adică îndobitocirea oamenilor. Sunt „cuminți“ între membri acestor kultureghileturi, cari cred, că într'adevăr vor izbuti să maghiarizeze pe Români, Șvabi, Slovaci și alte popoare. Dar sunt între ei și mișei, cari se folosesc de prostia celorlalți și papă banii strânși. Așa s'a întâmplat acum de curând la Kultureghiletul din Ungaria de meazăzi, numit pe scurt *Demke* (del-maghiarorsaghi-kultureghilet). Acesta are un despărțământ în Pesta, pe care ministrul de interne s'a văzut silit să-l desființeze din cauza nemaipomenitelor pungășii săvârșite acolo. Despărțământul acesta a dat pentru scopuri culturale în anul 1912 240 cor., în schimb secretarul lui, care conducea toată „munca culturală“ aveă o leafă dela centru din Seghedin de 4000 cor., indemnizație de locuință 1600 cor., dela despărțământul din Pesta 2400 cor., pe lângă asta dela o altă societate de-a lor 3600 cor., cu totul pe an 12 mii 600 cor.!

În felul acesta pute și la alte Kultureghileturi. De și-ar rupe capul mai curând!

Manifestație pentru Italia.

Luni, săptămâna trecută, s'a ținut în București o întrunire mare în sala „Dacia” pentru a mulțumi Italiei și regelui Victor Emanuel pentru frumoasa primire făcută principelui Carol al României. La întrunire s'au ținut vorbiri însuflețitoare din partea dlor prof. Dr. C. I. Istrati, prof. Ion Bianu, prof. Nicolae Iorga și deputatul N. Flea.

Din sala Dacia, publicul a plecat la delegațiunea italiană, unde o delegațiune a prezentat ministrului italian, dl baron Fasciotti, următoarea adresă:

„Strălucita primire populară făcută de urmașii acelor romani dela cari pleacă sângele și sufletul poporului nostru și cuvintele atât de călduroase prin cari Suveranul Italiei a salutat pe tânărul Principe, care duce la leagănul strămoșesc sentimentele de pietate cari sunt ale noastre ale tuturor, a întărit în sufletele noastre simțămintele de iubire pe cari ni le impun rasa și întregul nostru trecut față de Italia mamă și de poporul italian, frate mai mare și călăuzitor al nostru.

Cetățenii Bucureștilor ne-au făcut tălmăcitorii simțămintelor lor de recunoștință cât și ai hotărârii lor de a face ca interesele comune ale României și ale Italiei să fie recunoscute și energic servite în noua viață a Peninsulei Balcanice.”

La întrunire, dl profesor Dr. Istrati a propus, și publicul a primit cu multă înflăcărare, ca în Parcul Libertății (expoziției) din București să se așeze o copie după *Columna lui Traian* din Roma, unde sunt săpate în piatră icoane din războiul daco-roman al împăratului Traian.

Știri politice din străinătate

Delegații pentru pace ai Turciei și ai aliaților sunt în Londra. Până când scriem aceste rânduri pacea sau cel puțin preliminarele ei (condițiile provizorii) n'au fost încă iscălite. Turcia a primit condiția, ca să renunțe (să lase) la toate ținuturile ei din Europa, afară de bucata din apropierea Constantinopolului și afară de Albania și insulele din Marea-Egeică, asupra cărora vor hotărî Puterile.

Ce privește Albania, ea a rămas cu Scutari, din care s'au retras Muntenegrinii.

Mai e de regulat întrebarea graniței de meazăzi de către Grecia, care ar vrea să rupă cât mai mult din Albania, dar i se împotrivesc mai ales Italia. După ce se vor regula toate granițele și vor hotărî Puterile, ce împrumut să-i dea noului stat, se va vedea cine să fie domnitor al Albaniei. Drept curiozitate amintim, că eară a început să se vorbească despre dorința unor cercuri albaneze, cari vreau pe principele Carol al României ca domnitor al Albaniei. Ba se spune chiar, că principele Carol de aceea ar fi fost primit cu onoruri de împărat în Roma, ca să se învoească Regele Carol la trimiterea lui în Albania, pe care Italienii o doresc să intre în legături cât mai strânse cu România, mai ales că Românii și Albanezii sunt popoară înrudite din partea vechilor Daci, străbunii nostri.

Dar nici Turcia, nici Albania nu mai neliniștesc acum statele din Europa, ci marile neînțelegeri isbugnite între aliați din cauza împărțirii prăzii.

Când au încheiat Bulgaria tratatul (contractul) de alianță cu Serbia, au prevăzut între condițiuni, ca Serbia să ocupe sangiacul Novibazar, Serbia veche (în nordul Macedoniei) și Albania de meazănoapte, iar Bulgaria Macedonia. Granițele nu erau hotărâte însă. În cursul războiului, lucrurile s'au schimbat. Serbia n'a fost lăsată să ocupe din Albania, iar Bulgarii de altă parte și-au strâns toate puterile în Tracia cuprinzând Adrianopolul, fără ca să trimită trupe și Sârbilor, cari s'au luptat singuri în Macedonia, pe cari au cucerit-o singuri. Afară de aceea Sârbii au trimis ajutoare mari de soldați, tunuri și bani Bulgarilor la Adrianopol și la Ceatâlgea. Cu Grecii înțelegerea a fost și mai nelămurită, căci ei au încheiat tratatul numai în preajma războiului și asta de teamă să nu ia Bulgaria și Serbia tot. Dar erau înțeleși, ca Grecia să rămână cel puțin cu Albania de meazăzi și cu insulele egeice. Aici e însă încurcătură, căci din Albania de meazăzi Italia nu vrea să-i lase decât o parte mică, iar din insulele egeice nu vreau Puterile să-i lase decât unele. Afară de aceea Grecii au cuprins cei dintâi Salonicul, adevărat, că fără nici o luptă.

Serbia cere acum, că tot ce a cuprins ea în Macedonia să rămână sub stăpânire sârbească, tot așa cere și Grecia. Bulgaria

însă nu se învoește, căci, zice ea, ținuturile cuprinse de Sârbi cu orașele Üscüb, Veles și Monastir (Bitolia) sunt locuite în majoritate de Bulgari, tot așa și ținutul din Macedonia cu orașul Salonic ocupat de Greci. Sârbii mai spun, că locuitorii aceștia nici nu sunt Bulgari, ci Sârbi, dar li-au fost amestecate capetele de propaganda bulgărească. Aici pare că au dreptate și unii și alții, căci într'adevăr limba, pe care o vorbesc Slavii din Macedonia nu e nici bulgărească, nici sârbească pe deplin, ci una care seamănă cu amândouă.

Oștile bulgare stau acum față 'n față cu cele sârbești și cu cele grecești și între ele s'au și întâmpnat câteva ciocniri sângeroase, pe cari caută să le ascundă. Gazetele sârbești cer chiar o alianță în toată forma între Serbia, Grecia și România, ca cu puteri unite să zdrobească Bulgaria și să o împartă între ele. Rusia își dă toată silința să-i împace pe aliații de eri, dar până acum n'a isbutit. Se pare însă, că se vor amesteca și aici Puterile europene, ca să împace pe aliați, pentru ca să nu mai isbugnească un război nou.

Inarmările Marilor-Puteri și datoriile lor.

Neînțelegerile, cari nu mai conținesc între Marile-Puteri și teama fiecăreia de-a nu fi întrecută de vecină-sa, le face să cheltuească în fiecare an sume tot mai mari pentru armată și să recruteze tot mai mulți cetățeni. În felul acesta cred, că vor face ca pacea să nu fie turburată, căci la fiecare îi este teamă să se apuce de război. Aceasta e vestita *pace înarmată*, așa de scumpă pentru pungile cetățenilor. Și fiindcă cheltuielile pentru armată nu se pot acoperi numai din veniturile obișnuite ale statului, cari trebuie să se mai întrebuițeze și pentru alte cheltuieli (dumuri, cai ferate, școli ș. a.), statele cele mari fac mereu la datorii împrumutându-se cu sute de milioane, pe cari le plătesc apoi în rate mici în timp de 50 și și mai mulți ani.

În cele următoare dăm câteva cifre, cari arată cheltuielile pentru armată și datoriile celor șase Puteri-Mari: Germania, Franța, Rusia, Anglia, Italia și Austro-Ungharia.

Cu paloșul.

73

Poveste vitească din vremea descălecătului Moldovei

de
Radu Rosetti.

(Urmare).

Dân vorbele lui înțeleseu că știe lucruri dă seamă pentru noi și că în Moldova se pregătesc întâmplări neașteptate. Mai mult nu putui să aflu dar, când era să ne despărțim, prostul scăpă vorbe care îmi dădură a înțelege că Nistor Mircea, dânsatul Neruja, trebuia să știe și el multe din ale ce doream să le aflu. Cată să vă spun, că Nistor Mircea este cumnat cu mine, dă vreme ce el, la ieșirea lui dâns straja domnească, în care a slujit opt ani, la Târgoviște, a luat-o în căsătorie pe sora mea, Marina. Făcui ce făcui și nu numai că scosei dă la Nistor tot ce știa, dar am izbutit chiar să-l ademinesc să mă ducă, împreună cu dânsul, la întrunirea ce

s'a ținut-o în ziua dă Sfinții Impărați Constantin și Ileana, la kneazul Baloș, în Poiana. Cuvioase Părinte, eu sunt preotul Dănilă, al cărui glas ți se părea atât dă răgușit. La întoarcerea mea în Târgoviște, unde dădai seamă dă ale aflate dă mine, mi s'a poroncitară să însoțesc pă solul ce îl trimitea Basarab la Cetatea-Albă și la Bârlad, pă Părvu Nedeianu, pentru a-i fi dă ajutor, mai cu seamă în ăst dă pă urmă oraș, spre a afla lucrurile până la care nu ar putea să pătrundă însuși solul. V'am povestitară cum ne loviră Tătarii și cum mă lăsară întins pă iarbă după ce mă desbrăcară crezându-mă mort.

Toate câte vi le spuseu atunci: găsierea cărților dă solie, găsierea calului, întâlnirea cu unchiașul în prisacă, sunt adevărate. Dormeam la rădăcina unui carpin când am auzit sgomot. Dă frică m'am suit în crengi. Dumnea-Voastră v'ați așezat-o sub ăl pom și ați început-o a vorbi dă spre trebile Dumnea-Voastră. Eu, după voroave, numai dăcât am priceput-o cine

sunteți. Atunci mi-a venit-o gândul să mă scobor dâns carpin și să mă dau drept Părvu Nedeianu. Vă mărturisesc, că scopul meu era de a afla toate tainele câte le mai aveți, pentru ca, în urmă, părăsindu-vă când mi se va părea nemerit, să dau seamă dă ele la Târgoviște. Mărturisesc că n'aveam altă țință când v'am însoțit până acilea în Bârlad, dă unde îmi propuneam să fug la Târgoviște cu ajutorul ălor d'acilea care țin cu Basarab. Dar, urmă el după o scurtă tăcere, în cursul căreia se păru că ie o hotărîre, bogăția gazdei noastre și frumuseța fiicei sale treziră în mine poftă nouă. Înainte ca Dumnea-Voastră, în seara sosirii noastre, să mă fi chemat la sfat, eram hotărît să părăsesc slujba lui Basarab și să mă statornicesc în Bârlad, luând dă soție pă fiica gazdei noastre.

— A căne! întrerupse Ploscan.

— Rău faci că te superi, Jupâne, scopurile mele erau curate căci hotărîi să mă fac om dă treabă, să nu mă mai întorc în Țara Românească și să lucrez cu Dumnea-

1. Germania.

	1898	1913
Bugetul împărăției . . .	1950 mil.	3600 mil.
Datoria publică aproape	3000 "	6500 "
Cheltuielile pentru armată	965 "	2500 "
Armata (de uscat și pe apă)	609 mii s.	798 mii sol.

2. Franța.

Bugetul	3400 mil.	5500 mil.
Datoria publică	32000 "	—*) "
Cheltuielile pentru armată	949 "	1343 "
Armata	627 mii s.	648 "

3. Rusia.

Bugetul	3500 mil.	6800 mil.
Datoria publică	15000 "	—*) "
Cheltuielile pentru armată	965 "	1630 "
Armata în 1898	1 milion 38 mii soldați	
" " 1913	1 milion 432 mii soldați	

4. Anglia.

Bugetul	2600 mil.	6000 mil.
Cheltuielile pentru armată	1260 "	1760 "
Armata { de uscat	258 mii s.	258 mii sol.
{ de apă	115 "	196 "

5. Italia

Bugetul	1730 mil.	2600 mil.
Cheltuielile pentru armată	580 "	646 "
Armata	281 mii s.	337 mii sol.

6. Austro-Ungaria.

Bugetul	3550 mil.	4700 mil.
Datoria publică	15000 "	18000 "
Cheltuielile pentru armată	412 "	641 "
Armata	336 mii sol.	415 mii s.

*) Lipsesc datele.

Ce scriu alte gazete?

„Gross-Österreich“ (Viena). Prăbușirea domniei turcești a dovedit înainte de toate de nou cu o lămurire sguduitoare, că în Europa au trecut vremurile stăpânirilor brutale și desnaționalizărilor cu sâla. Dacă s'ar întâmpla un războiu european din cauza schimbărilor din Balcani, monarhia austriacă va avea, fără îndoială, un sprijin în faptul, că popoarele slave din partea de meazănoapte-răsărit a Austriei (Galiția) se simțesc mai bine și se pot desvoltă mai liber decât cei din țara vecină (Rusia). Despre aceasta sunt convingși și panslaviștii (cei vor unirea tuturor Slavilor sub stăpânirea rusească) și una din cauzele dușmăniei lor statornice împotriva Austriei e de sigur recunoașterea supărătoare, că Polonia și Rutenii din Rusia slavă pot privi cu pizmă îndreptățită dincolo de granițele austriace.

Dimpotrivă însă, stările rele din Ungaria în timpul de față formează cu siguranță un moment de slăbiciune. Aceasta re-

clamă (cere) atențiunea cea mai mare a cercurilor hotăritoare. Cele mai însemnate interese ale împărăției, cari privesc existența ei, nu mai pot fi jertfite oligarhiei (nemeșimii) maghiare, care, făcându-i-se mereu pe voie, și-a uitat de orice măsură cu privire la puterea și însemnătatea ei.

Intâmplările din Peninzula-Balcanică au avut fără îndoială și asupra înferbântărilor maghiari o influență potolitoare. Însemnează ceva, că contele Tisa s'a simțit îndemnat să se gândească cu simpatie nu numai la Germanii din Ungaria, ci și la cele trei milioane de Români de-acolo. Politicianul acesta se vede, că simte, că domnia brutală, care a fost susținută până acum cu mijloace corupte (stricate), după cum s'au descoperit acum de nou prin procesul Lukaci-Deji, au ajuns să se clatine. De aceea să nu ne mirăm, că conducătorii maghiari cearcă iarăși să se apropie de Germanii din Austria în fața potopului slav amenințător. Germanii conducători nu sunt însă aplicați să sprijinească pe Maghiari în politica lor de naționalități. Admoniereea dlui Dr. Bärnreither,*) că o alianță cu Maghiarii nu e ertat să fie îndreptată împotriva concetățenilor slavi ai împărăției, dovedește o cunoaștere temeinică a stării de lucruri. Ceeace au spus mulți alți Germani fruntași dovedește, că ei nu mai pot fi înșelați să sprijinească șovinismul maghiar.

Între astfel de împrejurări nu mai putem aștepta cu schimbarea în ce privește ținuta față de politica șovinistă din Ungaria. Dualismul a avut pentru toate popoarele Austriei, afară de partea stăpânitoare dintre Maghiari, numai jertfe grele și neajunsuri. Trecerea dela dualism la o formă de împărăție unitară cu autonomie națională (pentru fiecare naționalitate) va fi de un folos cu atât mai mare, dacă ne gândim, că timpul cel mai apropiat va cere dela monarhie o pășire politică puternică și hotărâtă. Austro-Ungaria va putea privi cu încredere deplină în viitor numai dacă popoarele împreunate sub coroana habsburgică se pot desvoltă liber și sunt mulțumite cu soarta lor, căci atunci va fi liniște și statornicie politică în lăuntrul monarhiei și aceasta se va putea desvoltă bine pe terenul economic.

*) Unul din conducătorii Germanilor austriaci.

De-ale meseriașilor nostri.

În Brașov este de mulți ani o Asociațiune pentru sprijinirea învățăcelilor și calfelor române din Brașov, al cărei președinte e acum dl Petru Pop. La sfârșitul anului 1912, Asociațiunea aceasta avea o avere de 97 mii 493 cor.

Cei din fruntea ei și-au dat totdeauna osteneală să găsească cât mai mulți învățăceli pentru meserii, cari să fie băeți harnici și de omenie și să fie așezați la măiestri pricepuți. Comitetul Asociațiunii meseriașilor a înființat și un organ, care să se ocupe anume de alegerea învățăcelilor și așezarea lor la măiestri. Munca binecuvântată desvoltată în privința aceasta se vede de acolo, că în anul 1912 au fost așezați în Brașov 209 învățăceli români, cari împreună cu cei dela sfârșitul anului 1911 ne dau frumosul număr de 610 învățăceli. Din aceștia s'au liberat (au eșit) calfe în 1912 cu totul 11.

Ceeace ne mai bucură cu privire la învățăcelii nostri e faptul, că acum nu se mai grămădesc Românii tot numai la câteva meserii, ci le îmbrățișează pe toate. Așa avem acum, pe lângă cei 32 de ucenici la pantofari, 41 la croitori, 29 zidari, 17 lem-nari, 14 vâpsitori, 29 măsari și 10 cismari și ucenici la tinichigerie, instalatori de apaducte, împletitori de coșuri, lăcătuși de mașini, croitori de ghetă, practicant la automobile și biciclete, ciasornicar, bărbier, strungar, cari toți vor înmulți cu timpul numărul meseriașilor nostri la orașe.

În anul 1912 Asociațiunea brașoveană a cheltuit pentru ajutorarea învățăcelilor suma de 1756 cor. 60 bani, din cari 380 cor. ajutoare bănești la 19 învățăceli, 388 cor. taxe școlare pentru 99 învățăceli, 23 cor. bani de spălat pentru 7 învățăceli, 50 cor. cheltuieli de drum pentru calfe și învățăceli lipsiți de mijloace, apoi 915 cor. 60 bani pentru haine date la învățăceli.

Asociațiunea s'a îngrijit și pentru cultura religioasă a învățăcelilor nostri, susținând două posturi de catiheți, unul pentru învățăcelii gr.-or., al doilea pentru cei greco-catolici.

Cei din fruntea Asociațiunii s'au îngrijit și de înființarea unei biblioteci, din care se împart fără nici o taxă cărți pentru cetit.

Voastră. Văz că Voevodul râde. N'ai pentru ce râde, Jupâne, am fost dă bună credință cu Dumnea-Voastră; ați văzutără cu ce inimă am lucrat printre negustorași și popor, pe câți am atras în partea Dumnea-Voastră.

Dar eram muncit d'o teamă mare. Printre leșiurile ălor căzuți uciși dă Tătari, nu găsiseam pă ăl al lui Jupân Pârnu; presupuneam că a fost luat rob dă către Tătari, precum ați văzutără că s'a și întâmplatără și mă temeam să nu răsară dă undeva precum iarăși ați văzutără că s'a întâmplatără și tocmai când viața îmi era mai dragă. Mă mai temeam ca nu cumva să vină dăn Țara Românească acilea cineva care să fi cunoscut pă Jupân Pârnu și să mă fi dat dă gol și d'aia grăbeam nuntă pă cât îmi era cu puțință.

Aș putea să mă mulțumesc cu atâta și să nu mai adaog nimic, totuși, nădăduind că veți fi milostivi cu mine și vrând să mă arăt vrednic dă mila Dumnea-Voastră, mai adaog ceva: să știți că, într'ade-

văr, este poruncă dă la Basarab cătră oamennii săi, kneazul Târziul și șoltuzul Ifrim, să nu pună piedici unei mișcări menite a întemeia o Domnie rumânească și în părțile ăste. Nu crez că al doilea rând dă porunci ce le-a datără Basarab lui Jupân Pârnu să sune altfelu. Nu mai am nimic dă zis, boiari Dumnea-Voastră, aștept pedeapsa ce veți binevoi să mi-o dați, dar vă rog să fiți milostivi cu mine.

— Și răul care l-ai făcut copilei mele, oare să rămâie nepedepsit, ticălosule? strigă Ploscan. (Nu mă voi lăsa până ce nu te voi vedeă murind sub biciu!

Munteanul tăcu și lăsă capul în jos. Mărturisirea lui pe care toți o primiseră de adevărată, dispusesese la milă pe cei adunați ca să-l judece, afară de Ploscan și de Toma Alimos.

Acesta, ridicându-se, zise că batjocura făcută de Pârnu lui Ploscan trebuia să capete o pedeapsă din cele mai aspre. Apoi datoria lor era să fie neinduplecați căci, altfelu, potrivnicii lor ar putea să creadă

că au fost părtași la înșelăciunea lui Manea. A-l lăsa pe acesta nepedepsit, ar însemna că mărturisesc părtășie la înșelăciunea lui și vor să-și cruțe tovarășul. Voevodul își sfârși cuvântarea arătând că este de părerea lui Ploscan și că înșelătorul trebuie să piară sub biciu. Această pedeapsă pără din cale afară crudă celorlalți. Stroici, cu kneazul Pogan și cu șoltuzul Marcu, erau dispuși a se arăta milostivi, mai ales după cea de pe urmă arătare făcută de Muntean. (Se hotărî în sfârșit ca Manea să primească trei sute de lovituri de biciu chiar în acel cias, în ograda lui Ploscan, apoi să fie aruncat în uliță.

Când Munteanul auzi aceasta groaznică hotărîre el, fără a-și schimba fața cătuși de puțin, făcu un pas înainte, se închină cătră acei care îl osândise și zise:

— Vă mulțumesc, boiari, că mă lăsați cu viața. Crudă și rușinoasă este bătaia dar, totuși, este mai puțin aspră ca moartea. Nădăduiesc că voi fi odată în stare să vă răsplătesc pentru mila ce mi-o arătați.

Literatură și știință

Icoane din viață.

Praznicul.

Ce frumoasă e o zi de muncă rodnică. Ce binevenite ne par după astfel de zile Duminecile cu rugăciunile lor și cu odihna.

Dar praznicele ce sunt? Praznicele sunt sărbătorile inimei!

Dimineața, când încep să cânte clopoțele la biserici, plecăm curății trupestă frumos, ca să ne curățim sufletește.

Din fiecare curte, din fiecare uliță vedem eșind vecini și prietini. Ne dăm binețele și ne ducem cete-cete spre casa Domnului.

Suntem dornici de a mai afla ceva din viața Mântuitorului, ori de e un praznic mai mic din luptele și despre moartea mucenicului, a cărui amintire o pomenim.

După sfânta slujbă ne oprim în progadie. Câte morminte sunt curățite și luminate de câte o candelă de mâni binefăcătoare aprinsă; câte morminte pustii!

După ce am isprăvit și cu amintirea morților nostri iubiți ne reîntorcem la cei vii.

Avem în sat rude și prietini ce poartă numele mucenicului de azi. Plecăm din casă în casă, ușile ni s-a deschid, brațele celor ce ne așteaptă deasemenea.

La mese întinse și la povești trec ceasurile ca clipele.

Tresărim ca prinși la vre-un rău, când glasul clopotului ne chiamă la vecernie. Dacă suntem români buni și creștini adevărați, ar trebui să nu ne sfiim în veselie noastră cumpătată și cinstită.

După vecernie praznicul celor bătrâni e pe sfârșite, ei se reîntorc pe la vetrele lor. Să începe însă sărbătoarea tineretului: Jocul cu veselie lui!

Ajunși aci să ne dăm seamă și de greșelile noastre: Să ne aducem aminte de cuvintele sfântului Apostol Pavel: „Voi sunteți biserica lui Dumnezeu celui viu!”

Ce-ar zice strămoșii nostri de-ar învia azi și ne-ar vedea casele? Ei, care trăiau în colibi și-și ciopleau ușe, pat, masă și talpă de șezut din trunchiurile copacilor uriași!

— Auziți, mișelul, strigă Ploscan, el mai cutează să ne amenințe!

— Fii incredințat, Jupâne că, față de Dumneata, voi ști să mă port totdeauna ca un ginere, zise Manea.

Amenințările lui ar fi putut prea bine să-i aducă o înăsprire a pedepsei, dar kneazul Pogan făcuse semn acelor care-l păzeau, și ei îl luară de brațe și-l duseră în ogradă, unde își primii osânda, îndată, dela mâna lărgaților lui Ploscan.

Deși loviră fără milă, Manea nu scoase măcar un vaiet. Pe urmă, îl desbrăcâră de hainele lui cele scumpe, îl îmbrăcâră cu o cămeșă și cu o păreche de izmene vechi și, deoarece nu mai era în stare să se miște, îl duseră în uliță.

După depărtarea lui Manea din grădină și pe când el își primea pedeapsa, cei rămași se mai sfătuiră puțin asupra întorsăturii luate de împrejurări; cu toții fură de părere că, dacă poroncile date de Basarab solului său erau, într-adevăr, acele

Ce-ar zice străbunele, văzând lanurile de în și cânepă prefăcute livezi? Aflând războiul scos de lângă vatră și furca pusă în brâu de obicei și de dragul lumii?

Ce-ar zice unii și alții, văzând hora și învârtita noastră date la o parte de jocuri străine?

Nu suntem aplecați (dedați) oare și spre credințe deșarte? Nu ținem sărbători, care sunt zile de lucru?

Dar să nu desnădăjduim! — *Carmen Sylva* ne spune într-o carte a Sa, intitulată: „Cuvinte sufletești”, tot despre cuvintele Sfântului Apostol Pavel următoarele: „Oamenii din vremea Apostolului Pavel erau ca în toate vremurile: slabi, păcătoși, necredincioși și cu inima obosită; cu toate acestea Apostolul zice: Voi sunteți biserica lui Dumnezeu Celui viu. El crede că noi suntem vrednici ca să fim numiți astfel, căci chemarea noastră să înalță mai presus de noi.”

Așa ne spune Regina scriitoare! Să ne aducem aminte de această „chemare” a noastră, care „ne înalță”!

Maria Cunțan.

Aș dori!

Aș dori, doi ochi să-mi placă,
Și-o ființă să mă facă,
Sub privirea ei să fiu,
Ca un mort într'un sicriu...

Și de-acolo să-i privesc
Cum mă plâng, cum mă jelesc, —
Ca din focul lacrimii
Să cetesc credința ei.

De-oiu ceti fățarnicie
Mort să fiu, pentru vecie;
Iar credință de cetesc
Să mă scol, să o iubesc...

Petru O. Orlățanu.

Vorbe înțelepte.

Ce nu vezi cu ochii și nu auzi cu urechile, să nu spui la nime, fiindcă dai de rușine.

Patru lucruri sunt greu de scos pe lume: dinții din gură, sărăcia din casă, nebulina din cap și datoria veche.

Norocul e ca frigurile: nu apucă pe toți.

arătate de Manea, ei nu pierduse nimic în urma celer ce se 'ntâmplase. În sfârșit se despărțiră, fiecare mergând la gazda sa, iar acei care locuiau la Ploscan se duseră să caute puțină odihnă.

Numai atunci merse Ploscan să vadă ce face Mitrana pe care n-o mai văzuse de când fusese dusă în casă leșinată. Fata își venise în fire dar plângea necontenit. Ploscan o desmierdă, o sărută, căută s-o mângâie, dar în zadar: ea urma să plângă fără a zice măcar un cuvânt. După un cias tatăl ei o lăsă în grija femeilor din casă și se duse și el să se odihnească.

A doua zi, după o lungă sfătuire, se hotărî ca Isaia, cu Stroici și cu Mihu, să plece înapoi spre Moldova unde ființa lor era de neapărată trebuință, iar Toma Alimoș să rămâie în Bârlad, având a le trimite veste despre cele rostite și făcute de către solul lui Basarab.

Stroici, întrebând ce s'a făcut cu Părvu, slugile nu putură să-i deie alt răspuns decât că, dimineața, când au deschis por-

Lucruri interesante din viața animalelor.

Sfânta Scriptură de multeori ia pe animale ca pildă și povățuește pe om să fie ca ele. Așa într'un loc zice „Fiți curați ca porumbeii și înțelepți ca șerpii”, iar în alt loc „Mergi la furnică, o leneșule, și vezi căile ei” și alte învățături de felul acesta. Dela furnici și dela albine într-adevăr, că putem învăța multe lucruri bune, iar dacă cunoști obiceiurile animalelor, vezi că nu este animal cât de mic, ca să nu aibă și ceva bun în obiceiurile lui. Iar alte obiceiuri și însușiri de-ale animalelor sunt foarte interesante (vrednice de știut), dacă le asemănăm cu ale noastre.

Așa de pildă glasul lăcustei se aude până la o depărtare de o mie de metri (un kilometru) adecă cât ai face pe jos, mergând militărește, într'un pătrar de oră. Un om de statură mijlocie e cam de 26 de mii de ori mai mare decât o lăcustă. Dacă omul ar avea glasul potrivit cu mărimea sa în asemănare cu al lăcustei, el ar putea fi auzit până la o depărtare de vre-o două mii de kilometri, adecă vorbind cineva de pildă din Săliște (lângă Sibiu), l-ar auzi Românii din America. Dar bine că nu e așa de puternic glasul omenesc, căci strănutând, i-ar cădea casa în cap, iar când ar tuși în grădină, toți pomii ar fi scoși cu rădăcină cu tot din pământ.

Un *purece* poate să sară până la o depărtare de un metru. Dacă și omul ar avea puterea de sărit a purecelui, dar potrivit cu mărimea lui, ar putea sări din Sibiu până la Brema, așa că plecând la America, n'ar mai cheltui cu biletul de tren până 'n portul Brenei. Iar un elefant, care e un animal mare, ar putea sări dintr'o menajerie dela noi peste Europa întreagă, peste Marea-Mediterană și până 'n Africa, patria lui.

Bușnița (buha) poate să mănânce într'o noapte o sută de șoareci, dacă-i poate prinde, și nu va avea nici o durere de stomac. *) O sută de șoareci sunt de patru ori mai grei decât o bușniță, ea poate deci mănca o cantitate de mâncare, care e de patru ori mai grea decât corpul ei. Dacă ar putea înghiți și omul atâta, atunci omul cu o greutate de 70 de kilograme ar mân-

*) Din pilda aceasta se vede, ce pasere folositoare e bușnița, pe care cei nepricepuți o omoară, dacă o prind.

tile, nu l'au mai văzut în uliță: nu se știa încotro se dusesse.

Mitrana era aproape în aceeași stare, ea nu ieși de loc din odaie. Ploscan, însă, nu se îngrijea din pricina ei, incredințat fiindcă jalea îi va trece în curând.

În cursul zilei mai mulți din kneji și din negustori veniră la Toma Alimoș. El află dela dânșii, că solul muntenesc nu se arătase nimărui și că atât Târziul cât și șoltuzul se arătau supărați și năcăjiți. Arătarea făcută de Manea în privința poroncilor date de Basarab solului, părea deci să fie adevărate. Mihu plecă chiar în acea seară cu kneazul Pogan la satul căruia, pe valea Tutovei, avea să măie spre a putea pleca a doua zi, Miercuri de cu noapte, spre Smirodava unde zicea că are trei grabnice. Părintele Isaia, cu Stroici și cu slugile, plecară a doua zi în tovărășia șoltuzului Marcu și-a mai multor negustori spre Tecuci, unde trebuiau să petreacă noaptea. (Va urma.)

că 280 de kilograme pe zi, adică vre-o 50 de pâni și un vițel întreg, stămpărându-și setea cu vre-o opt vedre de apă.

Furnica e de șase ori mai tare decât omul, dacă asămănam puterea lor după mărime. O furnică duce în spate larva ei („oul”) cea albă, ba la nevoie duce și două larve. O larvă de acestea are o greutate cât trei furnici, două larve cât șase furnici. Dacă ar fi la om aceeași putere, un om de 70 de kg. ar trebui să poată duce o povară de 420 de chlgr. Unde e omul acela?

Leul duce în gură mai mult ca în spate. Dacă a apucat un juncan în dinți, nu numai

că e în stare să fugă cu el, dar sare cu el în gură peste un gard de 2—3 metri (cu mult mai înalt decât un om). Dar nici el nu poate duce o greutate mai mare decât de douăori greutatea corpului său, așa că un leu poate duce doi lei, dar o furnică duce șase furnici.

Decând au ieșit puștile cele multe, numărul *iepurilor* a mai scăzut. Dar tot sunt destui, căci ei se înmulțesc din samă afară. Dintr'o singură păreche de iepuri, dacă n'ar fi împușcați, nici omorâți de feară, s'ar prăsi în zece ani atâția, încât n'ar mai încăpea pe pământ. Dintr'o păreche de iepuri ai

după un an zece părechi. După șase luni, puii încă pot naște, așa că la sfârșitul anului al doilea sunt o sută de părechi. În anul al treilea 1000 de părechi, în al patrulea 10,000, în al cincilea 100 de mii, în al șaselea un milion (o mie de mii), în al doisprezecelea un milion de milioane de iepuri. Sporirea lor în felul acesta ar fi urmată de pustiirea tuturor plantelor, căci ar roade tot. Dar Creatorul lumii s'a îngrijit, ca ei să fie hrană pentru tot felul de animale și pentru om, așa că nici nu se pot înmulți prea tare, dar nici nu pier.

Alipirea inzulei Ada-Cale la Ungaria.

În Dunăre, aproape de Orșova, la locul unde se întâlnesc granițele României, Serbiei și ale Bănățului, e o mică inzulă *Ada-Cale*, locuită de vre-o 600 de Turci. Aceștia erau conduși de un guvernator turc, dar pe inzulă se aflau totdeauna și câțiva soldați de-ai noștri comandați de un sublocotenent (lăitnant). Locuitorii nu plăteau nici o dare și erau scutiți de orice asupriri, cari să le răpească limba sau să le facă

alte greutăți. Acum ei au fost anexați, adică alipiți la — Ungaria. Bieții Turci din Ada-Cale! Oare de acum înainte tot așa le va merge?

Alipirea inzulei la Ungaria s'a întâmplat în modul următor: Comitele suprem al comitatului Caraș-Severin s'a prezentat, însoțit de niște funcționari și câțiva jandarmi, la guvernatorul turcesc al inzulei. Acestuia i-au adus la cunoștință hotărârea în-

tărită de Monarhul nostru, după cum se arată și în chipul de-alături. Guvernul turc n'a voit însă să subscrie protocolul, prin care insula e decretată (numită) a Ungariei. Dar protestul lui nu mai poate schimba nimic. — În partea de sus a chipului se vede insula, iar jur-împrejurul ei sunt apele Dunărei. În stânga, de-asupra, e teritoriul României, iar la dreapta al Serbiei.

Iar o să se facă vară.

Iar o să se facă vară,
Dragi codru de astăvară.
Și-o să-ți cânte iar cu dor,
Ciobănașul la izvor,
Doina dulce, ce se perde
Sub bolta de frunză verde.

Iar se vor re'ntoarce 'n țară,
Oaspeții, cari te lăsară.
Și-o să-ți cânte sările
In crânguri, cântările,
Răsunând de glasul lor
Lumina cărărilor.

Și-o să viu ca astăvară,
Codrule, sară de sară,
S'ascult doina cum se plânge,
Se fremântă și se frânge.
— Căci nimic nu-mi cade bine,
Ca doina cântată 'n tine!

Petru O. Orlățanu.

Poezii populare.

Din Bendorf.

Dracul știe ce să fac
Mi-a picat bădița drag,
N'am cămașă să-l îmbrac.
Eu i-aș face dintr'un sac,
Sacu-i gros,
Badea-i fălos.

Putrigai putrigaios
Ce ești badeo mănios,
Putrigai aprindete
Badeo desmăniete
Că-s copilă tinerea
Nu te știu desmănia.

De n'ar fi badea cătană,
Eu m'aș mărita la toamnă
Da bădițul cătănește,
De măritat nu-i nădejde.

Frunză verde de trifoi,
Fată mare cu spătoi,
Cu spătoi cu fire dese,
Vai de tine nu știi țese;
Cu spătoi cu fire late,
Și nu știi din brâgle bate.
Bade nu te lăuda,
Că nici tu nu știi lucra.
Taci bade nu te făli
Că nici tu nimic nu ști.
Că la fân pe când lucrai
Furcă 'ntoarsă o țineai
Și când fânul 'n car l-ai dat
Tot în cap iar ți-o picat.

Sub tufă de rosmarin
Șede badea și bea vin
Și mă face să-i închin.
Focu-i poate de suspin!
Trag năframa pe obraz
Și-i închin cu mult năcaz:
Să umbli bade cu bine
Și vezi să nu-ți uiți de mine.

Culese de Eleonora George.

Aviz.

Prin aceasta facem cunoscut, că oricine poate să aboneze "Foia Poporului" de acum până la Anul-nou pentru prețul de 3 coroane sau pe 6 luni de acum înainte cu 2 cor. 20 bani. Pentru străinătate costă pe un an 11 coroane.

Toți abonații cei noi primesc în cinste partea frumosului roman „Cu pașul“, care s'a publicat până acum în foaie. — Numeri de probă se trimit, la cerere, oricui gratis. E deajuns a scrie o carte postală.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 22 Maiu n.

Reuniunea română de muzică din Sibiu va reprezenta în zilele de 2, 3 (la Constantin și Elena) și în 5 Iunie st. n. (Înălțarea Domnului) operele „Cinstea țărănească“ (Cavalleria rusticana) de Mascagni și Taina Susanei (Il segreto di Susana) de Ferrari. Rolurile de căpetenie vor fi predate de doamna Veturia Triteanu și domnii S. Mărcuș și Ionel Crișianu. Reprezentațiile se vor da în teatrul orașenesc din loc.

Atragem de pe acum atenția publicului asupra acestor reprezentații. Programul și prețul locurilor se va publica în curând. Pentru amănunte sau rezervarea de locuri se poate adresa oricine de pe acum la secretarul Reuniunii, dl Ascaniu Crișianu, profesor seminarial.

Vlaicu în București. Sâmbăta trecută, dl Vlaicu a făcut câteva sboruri minunate deasupra orașului București, cari au ținut un cias, fără să aterizeze (fără să se deie jos). Publicul îl aclamă de pe strade, mai ales la Șosea. Trecând în sbor spre Băneasa (la capătul Șoselii) a făcut semn de mulțumire cu mâna. Atunci i-a căzut din deget un frumos inel de aur, cu un diamant mare și 14 mici, pe care-l avea de aducere aminte dela doamnele române din Ardeal. A aterizat și a căutat după inel, dar nu l-a putut afla. În „Universul“ din București a înștiințat, că celce i-l va aduce, capătă 100 lei primiu.

Pentru fondul ziariștilor români a dat dl Teodor Mihali, președintele clubului parlamentar român, suma de 4000 coroane.

Cinste pentru Săliște. În sărbătorile Paștilor am avut mai mulți domni, cari au vizitat comuna noastră Săliște, între cari a fost și Comandantul corpului de armată din Sibiu și mai mulți ofițeri, ca să vadă portul nostru și jocurile noastre naționale românești. Ei au privit la ele mai mult de o oră și le-au plăcut foarte mult. *Dumitru R. Curteanu.*

Logodnă. D-șoara Florica Secoșianu, Lighet și dl Dr. Ioan Roșiu, Budapesta, logodiți.

Mangra, scârboasa slugă a lui Tisa, a păt-o și în Pesta. Tinerii români așteptau pe deputații nostri la eșirea lor din cameră (dietă). Când colo iată, că li se arată cei doi renegați: Mangra și Segeszku. Când i-au văzut, scârba le-a cuprins sufletul și i-au huiduit strigându-le: Piei, rușine a neamului! Desbrăcați-vă reveranda, că nu sunteți vrednici de ea! Călugăr ticălos, Iuda al neamului! Slugă murdară a grofilor maghiari!

A șters-o iute la tramvaiu.

Cununie. D-șoara Ninuca Masca și dl Ioan Murășan își serbează cununia în 5 Iunie st. n. a. c. în biserica gr.-cat. din Beiu.

Foc uriaș în orașul Pojun. Sâmbăta a izbucnit un foc uriaș în orașul Pojun, care a prăpădit dela ora 3 după-ameazi până seara 85 de case în zece strade. Cu toate că au venit pompierii din 16 comune învecinate, apoi cei din Viena, focul numai cu greu a putut fi potolit din cauza vântului. Sunt mulți răniți, un copil și un pompier au murit.

Sărbătorirea unui Român viteaz.

Regimentul de infanterie din Timișoara au serbat nu de mult aniversarea luptelor învingătoare date la anul 1878 în Bosnia și Herțegovina. Cu prilejul acesta regimentul a defilat, ca de obicei, pe dinaintea generalului comandant de corp. De data aceasta lângă general era și un țaran român, *Petru Iosivescu*, care stătea răzămat pe o cârje, căci îi lipsește un picior, și cu pieptul plin de decorații. Decorațiile acestea și le-a câștigat scăpând steagul regimentului căzut în mâinile Turcilor. Adevărat, că cinci gloanțe i-au intrat în corp, dar steagul era mântuit și cu el regimentul scăpat de cea mai mare rușine militară, aceea de-a-și perde steagul.

După defilare, generalul i-a strâns mâna cu căldură și l-a recomandat tuturor soldaților ca o pildă vrednică de urmat.

Concertul „Reuniunii sodalilor români. Sâmbăta trecută, în 17 Maiu n., s'a dat concertul Reuniunii sodalilor români în sala cea mare dela „Unicum“. Dirigent de cor a fost dl I. Ignaton, absolvent în teologie. La acest concert, care a reușit bine, a luat parte lume românească din toate păturile. Punctele din program au fost executate cu acuratețe. A mai contribuit mult la reușita concertului și concursul ce l'a dat cele mai bune puteri din corul seminarial.

Corul mixt a cântat: „Jalea Orfanului“ de G. Kiriak, „Doina“ de T. Popovici, „Răsunetul văilor“ de A. Popovici, „Răsunetul Ardealului“ de I. Vidu, „Câte flori“ de A. Matei, „Badea meu“, „Foae verde tă-măiță“ și „Pentru mândra“, compoziții populare de A. Bena, iar corul bărbătesc al seminarului a cântat: „Doinitorii români“ de A. Popovici, „Vivandiera“ de G. Dima și „Dorul înstrăinatului“ de T. Popovici. Dintre soliști s'au destins: D-șoara Eugenia Roman (sopran), d-nii: Coman (tenor), I. Constantin și Miron Neagu (bariton). D-șoara Roman atât la „Răsunetul Ardealului“ cât și la „Răsunetul văilor“ a plăcut mult publicului, cu vocea sa curată și cristalină. D-șoara Elena Bordea a fost neîntrecută cu eroica poezie „Glasul unui român“ de A. Mureșianu. Debutanta a fost răsplătită cu flori și cu neîntrerupte aplauze.

Scopul concertului a fost ca din venitul curat să se procure instrumentele necesare pentru fanfara, care o va înființa reuniunea. După concert a urmat dans. Și de data aceasta toate coristele cât și alte d-șoare au fost îmbrăcate în frumosul nostru port național. *Gruja.*

O bună măsură. În Lugoj e obicei să se facă într-o Luni după Paști (Lunia morților) o pomană pentru cei răposați. Reuniunea de femei de-acolo a făcut în fiecare an apel către Românii, cari făceau aceasta pomană, ca cheltuielile pentru ea să le dea Reuniunii pentru susținerea cantinei de lângă școala română din Lugoj. Totodată reuniunea se îngrijește, ca cei răposați să fie pomeniți la sfânta liturghie.

Recomandăm pretutindeni felul acesta de pomenire al iubiților răposați. De sigur, că e mai bine primit la Dumnezeu decât — rachiul dela pomeni.

O propunere potrivită. În Dumai ru-sească s'a făcut o propunere, ca Jidani să nu mai fie primiți în armată, iar în schimb pentru scutirea de serviciul militar să plătească o taxă. Nu se știe încă rezultatul acestei propuneri.

Fabrica de tunuri „ungurească”. Am fost dat și noi știrea, că în Ungaria e vorba să se înființeze o fabrică de tunuri „ungurească”. Adevărat, că firma va fi ungurească, dar ceice o înființează sunt — Germani, și anume marea fabrică Krupp din Germania, care furnizează tunuri la toate țările de pe pământ, apoi marea fabrică Scoda din Austria. Țara noastră va da și ea câteva milioane de coroane la înființare, așa că pentru fudulia celor din Pesta se mai aruncă o parte din averea agonisită de popoarele Ungariei.

Petrecere. Tinerimea română din Diciosânmărtin și jur invită la *Petrecerea de vară*, ce se va ține a doua zi de Rusale la 16 Iunie st. n. în sala „Hotelului Național”. Venitul curat este destinat pentru fondul „Reuniunii femeilor române din comitatul Târnavei mici”. Inceputul la 8 ore seara. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuită pe cale ziaristică.

Român brav. Ni se scrie din Sadu: Meseriașul vopsitor din Sibiu, dl *George Șerban*, aflându-se cu lucrarea meseriei lui în Sadu pe când s'a dat avizul prin trâmbiță de pompieri la focul fabricii din Tălmaciu, — acum câteva săptămâni, — a alergat cu pompierii din Sadu aflați acolo și numitul *George Șerban* luând serviciul de suitor, urcând sus, tăind și ferind spre potolirea focului buștenii, — a fost încunjurat de flăcări, de abia cu 4 tulumbe a fost apărât de atacul focului, care s'a și potolit. Conducătorii firmei l-au socotit de un om brav expunându-și viața sa, pentru care faptă l-au și răsplătit. *Ilie Sandru*, secretarul pompierilor din Sadu.

Nu vă adăpostii sub copaci în timp de furtună! Peste hotarul dela Homona (în partea de meazănoapte a Ungariei) s'a descărcat o furtună cu fulgere și grindină. Șapte femei, cari lucrau la câmp, s'au adăpostit sub un copac din câmp. Fulgerul a trăsnet în copac, omorînd o femeie și rănind greu pe celelalte șase.

E știut de toată lumea, că fulgerul lovește totdeauna în lucrurile cele mai înalte: turnuri și copaci, de aceea să ne ferim de apropierea lor, când tună și fulgeră și mai bine să ne ude ploaia. Nu e bine să stai nici sub strașinile caselor, nici în apropiere de vite, în cari încă trăsnește ușor. Dacă avem vre-o unealtă, sapă, hârleț, topor, să n'o ținem în sus, căci fulgerul lovește bucuroși și în obiectele de metal.

Grozavă nenorocire pe tren. Un tren s'a ciocnit pe linie către Drama (Macedonia) cu un tren plin cu soldați bulgari. 150 din aceștia au fost omoriți, 200 răniți.

Din isprăvile unei bănci jidane. În comuna Tartoc s'a fost înființat o bancă jidană cu numele „Tartolți nepbanc”, care a jefuit pe Românii de-acolo până i-a adus la sapă de lemn. Celor ajunși cerșitori le-a cumpărat bilete de drum pentru America. Se vede, că s'a greșit, jefuind în același mod și pe un străin, care a făcut arătare. Până când jefuia numai pe Români, eră socotită patriotică, dar atingându-se și de străin, s'a pornit cercetare împotriva ei și procurorul n'a avut încătrău, ci a ridicat acuză contra directorului Israel Herșcu pentru 1158 de cazuri de cămătărie. Dobânda, ce o luă dela bieții Români, eră de 180 până la 200 la sută, adică pentru o sută de coroane datorie trebuie să plătească până la 300 de coroane!

Târgul de țară în Săliște se va ține precum urmează: în 11 Iunie târg de oi și porci, în 12 și 13 târg de cai și vite cornute, în 14 Iunie st. n. târg de mărfuri.

Grijiți-vă copiii! Lipsa de supraveghere a copiilor mai mici pricinuește de multe ori jale nespuse părinților. Așa a pățit o mare nenorocire Gheorghe Trușea din Șetin. Copilul lui de doi ani s'a jucat, nesupravegheat, pe lângă fântâna prost făcută din curte și a căzut în ea. Când au dat de el, eră prea târziu, căci copilul se înecase.

La ședința literară a 5-a a Reuniunii meseriașilor români din Sibiu, ce s'a va țineă Joi, în 29 Maiu n. 1913, la ora 8 seara, va prelege profesorul seminarial dl *Dr. Nicolae Bălan*.

Au pățit-o! Românii din Sâncel (lângă Blăj) sunt vestiți pentru naționalismul lor și pentru suferințele, pe cari le îndură dela administrația aziatică din cauza aceasta, dar nu le pasă! Li s'au pus în comună chiar și jandarmi, cari, după cum spune „Românul” din Arad se poartă cu ei ca și niște bazibozuci. Și când mergeau la biserică, jandarmii îi risipiau cu patul puștii, dacă erau 3—4 Români unul lângă altul. Intr'o seară un jandarm a vrut să ducă pe un Român la primărie pentru că venise la crăjmă. Românul l-a bătut măr, așa că ceilalți jandarmi l-au dus pe sus la cazarma lor, fără sabie și fără pălărie. Strajameșterul s'a dus la casa Românului, să caute lucrurile pierdute. Nevasta Românului i-a tras o palmă de l-a amețit. A venit apoi o patrulă, care a legat-o și pe ea și a dus-o la primărie, unde eră și bărbatul ei.

Ce caută jandarmii într'un sat pașnic românesc?

Atac contra Jidanilor. Am fost dat și noi știrea, că într'un oraș din Bohemia s'a sinucis o servitoare. Lumea credeă, că a fost omorită de Jidani, aceștia ziceau, că s'a omorît din cauza unui preot. Creștinii au vrut să țină în privința aceasta o adunare în Praga, tot acolo voiau să se adune și Jidanii. Poliția a oprit amândouă adunările. Creștinii au pornit atunci în contra Jidanilor atacându-i cu bâta și cu petri. Numai cu mare greutate au putut jandarmii și poliția să potolească scandalul.

Pentru școală și biserică. Despre râvna Românilor din Brăzești pentru școala și biserica națională ni se scriu următoarele: Având noi o biserică veche, încă din anul 1905 s'a pus temelie pentru un fond, care a ajuns astăzi la suma de 6500 coroane. În anul 1910 am clădit o școală nouă, care ne-a costat peste 6000 cor., din cari 1300 ni-au dat Ven. Consistor din Sibiu și 500 binefăcătorul neamului nostru, dl Vasile Stroescu. Pentru înmulțirea fondului s'a dat la sărbătorile trecute și o petrecere frumoasă sub conducerea dlui Iosif Pop, absolvent de teologie. Cu acest prilej a dat dl episcop Chiril Cătană 3 cor., dl învățător Gavriil Rancea 2 cor., Gavriil Cucea 1. Dtru 80 bani peste taxa de intrare. Dl Lazăr Chirilă, inv. în Muncel, a dat 2 cor. și a ținut și o conferință frumoasă despre meserii. Vecinii Sărtășeni încă ne-au ajutat, venind în număr frumos și conduși de părintele V. Bumbuz la petrecerea noastră. De data aceasta am avut de grije, ca Jidanca să nu ne mai otrăvească cu rachiul ei, așa că aceea ar fi încassat ea la rămas pentru biserică. *Ga. Ra.*

Institutul de orbi din Budapesta. În Pesta este un institut, în care orbii primesc învățătură ca și cei sănătoși la ochi. Aici sunt primiți copii orbi de 5—7 ani, cei cari dovedesc, că n'au avere, sunt primiți fără plată. Conducerea e în mâna călugărițelor și a unor profesoare anume pregătite. Celce vrea informațiuni mai amănunțite să se adreseze la direcțiunea școalelor pentru orbi din Budapesta, VII, Istvan ut 95.

Dela Paris la Berlin în aeroplan. Aviatorul francez Daucourt a plecat, în aeroplan, dimineața la 5 ore 30 minute din Paris și a ajuns seara la 6 ore 40 minute în Berlin. Aviatorii germani din Berlin i-au făcut o primire foarte frumoasă.

Leac împotriva holerei la găini. Găinile mor de multe ori cu sutele din cauza unei boale numite holera găinilor. Institutul bacterologic din Pesta pregătește acum un leac (serum), care dat găinilor le apără de aceasta boală, iar dacă s'au îmbolnăvit, le vindecă. Zece centimetri cubici din acest leac costă 60 de bani. Pentru o găină ajung doi centimetri, pentru o rață 3, pentru o găscă patru centimetri cubici, dacă vrem să le apărăm; dacă s'au îmbolnăvit, le dăm porția îndoită. Serul se capătă numai la institutul bacterologic din Pesta și se vinde în cantități de 10, 25, 50 și 100 centimetri cubici. La comande e bine să se întovărășască mai mulți.

Un nou leac împotriva anghinei difteritice. Toată lumea știa acum, că împotriva difteriei (de gât) există un leac, cu care se vaccinează (ca de vărsat) cel bolnav. Vaccinarea trebuie făcută în ziua cea dintâiu, când s'a constatat boala, altminteri nu ajută nimic. Acum se vestește, că vestitul doctor Behring, care a descoperit acest leac, a mai aflat unul, care împiedecă molișirea cu boala aceasta înfricoșată a anghinei difteritice.

O răsplată. Când cu ciocnirea de trenuri din apropierea orașului-port Fiume, despre care am vestit și noi, conductorul Nemet a scăpat cu primejdia propriei lui vieți pe băiatul marelui proprietar Eltetio. Acesta, drept răsplată, i-a dăruit zece mii de coroane.

Cea mai mare lumânare de ceară s'a turnat nu de mult într'o fabrică din Harlem (Holanda). Are o înălțime de cinci metri, o grosime de jumătate metru și cântărește 200 kg. Au pus-o s'o facă familia miliardarului american Pierpont Morgan, mort luna trecută. Lumânarea va fi așezată în catedrala Sf. Petru din Roma și are să ardă în toate zilele de post. Dacă ar arde fără întrerupere, s'ar ispăși numai în nouă ani, arzând numai în zilele de post (catolicii au mai puține zile de post ca noi) va ajunge pentru trei mii de ani.

Lumânarea costă șapte mii de lei.

Mâncători de carne de om. Dintr'o temniță aflată într'una din coloniile franceze au fugit patru criminali. Timp de opt zile au rătăcit prin codri sălbatici, până ce și-au isprăvit mâncarea și erau amenințați să moară de foame. Unul din ei, zdrobit de oboseală și foame, a căzut la pământ. Ceilalți trei s'au repezit ca niște feară asupra lui, l-au omorât, iar carnea i-au fript-o și mâncat-o. Ce grozăvie! După câteva zile au fost însă prinși și duși eară în temniță, unde își așteaptă judecata pentru crime lor.

Credința deșartă. În satul Valea Perjei din Basarabia s'a sinucis un oarecare Gospodinoff. După aceea s'a svonit, că sufletul lui rătăcește prin casă și caută loc de odihnă. Chiar și soția lui spune, că este chemată de dânsul. Țăranii din sat, plini de credințe deșarte, au desgropat mortul, l-au tăiat bucăți, le-au uns cu petrol și le-au dat foc. Ce-a mai rămas, au îngropat de nou.

Se'nțelege, că toți au fost arestați și vor fi aspru pedepsiți pentru astfel de prostii.

Călătorie prin flacări. În apropierea unei păduri din Germania, prin care trece și calea ferată, eră o grămadă mare de traverse (grinzi, pe care se așază șinile) unse de curând cu păcură. Din cauze necunoscute s'au aprins traversele și focul a trecut la pădure, care s'a aprins. Când s'a apropiat trenul de pădure, a fost învelit în nori groși de fum. Primejdia eră mare, mai ales că se aprinseseră și traversele, pe cari erau așezate șinile. Trenul nu se putea însă întoarce înapoi, căci s'ar fi ciocnit cu un tren accelerat, care venia în urma lui. Mașinistul a dat drumul trenului prin flacări și a izbutit să scape. Se'nțelege, că în vagoane se întunecase ca și când ar fi trecut printr'un tunel, văpseaua de pe vagoane se cojise, ferul și lemnul din vagoane se încălzise foarte tare, ferestrele crepaseră, câteva doamne și domnișoare leșinaseră. De pățit n'a pățit însă nimeni nimic, numai mașinistul s'a ales cu câteva răni ușoare din cauza flăcărilor, cari l-au atins.

Respectarea mămăligii. Bătrânul boier moldovean, dl Dumitru Moruzzi, povestește în revista „Drum Drept“ (a dlui Iorga) următoarele: Când a ajuns pe tronul Moldovei Iancu Sandu Sturza, cel dintâiu domnitor român după alungarea Grecilor, a poruncit ca pe masa din palatul domnesc să se pună la locul fiecărui oaspe câte o măsută mică de aur și pe ea o bucată de mămăligă. El zicea adecă: „Dela masa domnitorului Moldovei nu trebuie să lipsească nici adevărata hrană de temei a Moldoveanului“. Se'nțelege, că fiecare aveă și pâne, care se făcea din aluat împletit, cum se fac colacii și colăceii nostri.

Curagiul regelui Spaniei. Am fost dat și noi știrea, că împotriva regelui Spaniei un nebun a făcut un atentat. Regele a dat și cu prilejul acesta dovadă de un mare curaj, ca de altminteri totdeauna, când viața i-a fost în primejdie. El nu știe, ce e frica. Acum câțiva ani, regele Alfonso se plimbă singur pe stradele capitalei sale (Madrid). Deodată văzu un om ridicând un cuțit asupra lui. Fără să-și peardă sângele rece, Alfonso îl lovi cu bastonul peste mână, cuțitul căzu jos și ticălosul atentator o luă la fugă. Intr'o zi intră într'o trafică, ca să-și cumpere niște țigări. El ceru foc dela un alt mușteriu, care eră acolo. Pe acesta regele îl văzu îngălbenind la față. Eră un anarhist, care fusese arestat pe nedreptul cu prilejul unui atentat. Regele îl rugă să nu fie supărat, căci poliția arestează uneori pe nevinovați și scapă pe cei vinovați. Apoi își aprinse țigara lui dela a anarhistului și acestuia îi dete drept a mintire un trandafir, pe care-l aveă regina.

Regele Alfonso e foarte iubit de poporul lui, pagubă însă că între Spanioli, ca și între Italieni și Francezi, sunt o seamă

de nebuni, numiți anarhiști, cari vreau să omoare pe toți regii și să înlăture toate legile.

Cruzimile din Mexico. Fărădelegile revoluționarilor sau mai bine zis tâlharilor din Mexico (America de mijloc) n'au încetat încă. Nu de mult au aruncat un tren întreg în aier cu ajutorul dinamitei, perind 125 de oameni. Apoi au cuprins un orașel, în care au omorât pe toți locuitorii.

Din isprăvile cortorariilor. În Sâmbăta-de-jos (comit. Făgărașului) este o prăvălie mare susținută de Societatea de conzum de-acolo. Intr'o noapte niște hoți au intrat în prăvălie și au furat multă marfă și câteva sute de coroane. Bănuindu-se, că furtul l-au săvârșit o laie de cortorari, care umblă pe-acolo, jandarmii au arestat-o și cotârlind prin căruțele cortorariilor au găsit o parte din marfa furată. Cortorarii sunt acum în temnița din Brașov.

Creșterea igienică a copiilor.

(Urmare).

II.

Lăuzia.

Lăuzia ține dela 9 până la 14 zile. În tot timpul cât ține perderea de sânge sau de spălăcituri de sânge, femeia lăuză trebuie să rămână culcată. Când se premește patul, să nu se scoale singură, ci să fie ridicată de altcineva. În cele dintâi două zile după facere trebuie să rămână culcată pe spate, dela a treia zi înainte poate să zacă și pe o lature. La nici un caz să nu se scoale din pat înainte de nouă zile împlinite după facere.

La noi la sate se greșește foarte mult în privința aceasta, căci multe mame se și scoală după 2—3 zile din pat, luând în răs pe ceice le dau bunul sfat de-a nu se sculă. E adevărat, că Românele noastre dela sate nu sunt așa sfrigate ca cocoanele dela orașe, dar tot așa de adevărat e, că femeile noastre dela sate îmbătrânesc mai toate înainte de vreme. Aceasta nu atât din cauza muncii mai grele, pe care o săvârșesc, ci mai ales din negrija în timpul lăuziei. Femeia, care nu se grijește bine atunci, slăbindu-i puterea corpului, fără ca de multe ori să simtă totdeauna aceasta, se îmbolnăvește mai ușor și de alte boale, pe cari nu le poate birui. Afară de aceea copiii, pe cari îi mai naște, ipot să fie tot mai slabi.

Corpul, precum și așternutul și rufele femeii lăuze să se ție cât se poate de curate, cărpele mânjite de scurgerile femeii lăuze să se depărteze nu numai din pat, ci și din odaie. Lăuză să fie premenită cu grije, ferindu-se de mișcări repezi și de ridicarea în pat.

Aierul curat e lucru mare în orice stare a vieții noastre, cu atât mai vârtos pentru femeie în timpul lăuziei și pentru micul copil, când odaia să umple de tot felul de mirosuri. De aceea odaia, în care se află mama cu copilul, să se aerizeze (să se premească aierul) și în timpul ernii în fiecare zi de câte două-trei ori, deschizându-se fereastra. Se'nțelege, că înainte de-a deschide fereastra, atât mama, cât și copilul trebuie acoperiți bine. În casele vechi, cari — adevărat, că spre rușinea noastră — încă tot mai au ferestri înțepenite, cari nu se pot deschide, să se țină ușa deschisă de câteva ori peste zi. Cea dintâiu primenire să se facă dimineața, îndatăce s'au îmbrăcat ai casei, căci atunci e aierul mai stricat în odaie.

Cârpe de-ale copilului și alte rufe să nu se întindă în odaie, ca să se uște, căci aceasta strică foarte mult aierul. Stricarea aierului o simțim mai ales, când intrăm de-afară într'o astfel de odaie. Orice mamă trebuie să se îngrijească cu luni înainte de naștere să aibă cărpe cât mai multe. După ce au fost spălate, să se întindă afară sau în pod, unde se uscă bine chiar și eara.

Se'nțelege, că în odaia, unde e mama cu copilul, să nu se fumeze, căci fumul de țabac e vătămător mai ales pentru plămânii micului copil.

Câteva ciasuri după naștere, femeia lăuză nu va mânca. După 2—3 ore poate să mănânce și să bea apă. Mâncarea să fie cât se poate de ușoară și în porțiuni mici. În cele dintâiu patru zile să mănânce numai zeamă de carne cu griș, urez, tăieței sau jimblă, iar de nu i se poate da zeamă de carne (de vacă sau de găină), i se va da lapte dulce, lapte covăsit, lapte bătut, numai să nu fie prea acru. E greșită credința, că lăuză trebuie să rabde timp mai mult foame, căci prin răbdare se amână venirea laptelui în paguba copilului. Dela a cincia zi înainte lăuză, fiind altminteri sănătoasă, poate mânca câte un ou proaspăt, fert moale și bucate gătită cu carne. La mâncare poate gustă chiar și puțin vin, dar mai bine e să-și potolească setea cu apă curată sau cu lapte. La vre-o două săptămâni după facere poate mânca după obicei, grijind să mănânce tot bucate amestecate, adecă compuse din lăpturi, legumi și carne. Ea poate mânca și murături (acrituri), dar nu multe și totdeauna amestecate cu alte mâncări dulci.

În privința hranei femeilor lăuze se fac la noi multe greșeli. Înainte de toate, fiecare mamă trebuie să știe, că din aceea mănâncă se formează laptele, pe care-l suge copilul. Mâncând murături sau lucruri pipărate, și laptele de țâță capătă gustul acesta și dacă-l suge copilul se îmbolnăvește. Pe cât e de adevărat, că mamele române sunt cele mai duioase și cu mai mare dragoste cătră copii, — pe cât e de adevărat, că neamul nostru se sporește mai mult decât cele venetice pripășite printre noi, pe atât e de adevărat, că la nici un neam nu mor atâția copii în vârsta cea mai fragedă, cum mor la noi. Cauza e hrana nepotrivită a mamei, care alăptează. Mâncând mâncare nepotrivită, laptele i-se strică, copilul, care-l suge, se îmbolnăvește și moare. Astfel se eplică, pentruce mor atâția copii de „durere de inimă“, adecă de boale de stomac și de mațe, pe lângă ceice mor din cauza tusei, adecă a răcelii și a aierului necurat.

Multe mame cred la noi, că și când au copil la țâță trebuie să postească. Aceasta e o credință greșită, pentrucă însăși legiurile bisericii noastre desleagă pe credincioși dela post în caz de neputință. Cu atât mai vârtos va fi deslegată mama, când are copil la țâță. Despre aceasta va întrebă și pe preotul satului, care va ști să o liniștească.

Dela a treia zi după facere, femeia lăuză trebuie să aibă scaun odată pe zi. Dacă n'ar aveă, i se dă o lingură sau o lingură și jumătate de unt de ricin cu zeamă de lămâie sau cu ciau de mușetel. Untul de ricin e un fel de ulei, care se capătă pentru câțiva bani în orice farmacie (apotecă).

(Va urma).

Sfaturi.

Mijloc de-a gonî gârgărițele. Un agricultor vestește, că a găsit un leac eficient contra gârgărițelor. A măcinat fasole și a presărat-o printre grăunțele de grâu. Toate gârgărițele au fugit.

Apărarea cailor de muște. Dissolvă (topește) 20 grame acid carbonic (de care se găsește la fiecare farmacie) într-o jumătate litru de apă și spală calul cu zeama aceasta. Muștele se vor feri de el. Se înțelege, că spălătura trebuie repetată de câteori vedem, că muștele încep să-l chinuie de nou, semn, că a dispărut zeama.

Pentru gonirea muștelor ungem ușile și ferestrele, mai ales cele de cătră soare, precum și ramele de icoane ș. a. cu foarte puțin ulei de dafin veritabil (adevărat). Muștele nu pot suferi mirosul lui, cu toată că nu le neplăcut. Trebuie să grăjim însă să nu atingem cu hainele de obiectele unse, căci capătă pete.

Intârzierea înfloririi pomilor. Pentru ca să ferim pomii înfloriți de înghețurile de primăvară, trebuie să întârziem înflorirea lor. În scopul acesta, earna îngrămadim multă zăpadă la tulpina lor, care le ține rece, așa că primăvara nu dau așa de curând.

Ultime știri.

Liberarea rezerviștilor.

Comandanții corpurilor de armată dela Nr. 1 până la Nr. 14 au primit ordin, după care toți rezerviștii claselor 1909 și 1908 să fie liberați. Aceste două clase cuprind 35 de mii de oameni. Se ordonează în acelaș timp și liberarea unei părți din clasele 1910 și 1911 de rezervă, cari sunt la o altă vr'o 15 mii.

La corpurile de armată din Bosnia, Herțegovina și Dalmația liberarea rezerviștilor nu se face deocamdată. Rezerviștii dela aceste trupe vor primi, pe rând, numai concediu de câte 14 zile. Liberarea lor se va întâmpla abia după încheierea păcii în Balcani.

Cărți și reviste.

Negustorimea Română. Dl. ministru N. Xenopol și Academia de înalte studii comerciale. (De Traian V. Țăranu. București. 1913.

E o broșură, care se ocupă de Academia comercială (școală mai înaltă ca de pildă a noastră din Brașov), care e vorba să se înființeze în București.

Premiu pentru examene. Cel mai potrivit premiu pentru copilașii noștri cu ocaziunea examenelor este: *Biblioteca Școlărilor* din care a apărut până acum o serie de 10 numere, cu un cuprins ales, variat, instructiv și moralizator. Nimic nu vorbește mai convingător despre importanța acestei biblioteci, ca împrejurarea, că într-un an și jumătate dela înființare s'a răspândit între școlari în peste 60,000 de exemplare, și așa pentru micuții noștri a ajuns un factor cultural de forță. Seria întreagă (cam 11 coale de tipar) costă 66 bani învățătorilor, cari nu sunt fondatori li se dă un rabat de 15%, iar fundatorilor cari au plătit taxa de fundare de 5 cor. un

rabat considerabil de 30%. Taxele de fondare și comanda se adresează: Dr. V. Stan, prof. semin. Nagyszeben, Hermannsplatz 4/a.

Cuprinsul: Nr. 1. Legende de S. Fl. Marian. Prețul 6 bani. — Nr. 2. I. T. Mera: Cenușotca, poveste. Prețul 12 b. — Nr. 3. V. Alexandri: Balade populare. Prețul 6 b. — Nr. 4. Din lumea paserilor. Prețul 6 b. — Nr. 5. V. Alecsandri: Sentinela română. Prețul 6 b. — Nr. 6. Prihorul. Prețul 6 b. — Nr. 7. Împăratul Rogojină. Prețul 6 b. — Nr. 8. În noaptea sfântă. Prețul 6 b. — Nr. 9. Țara pomilor. Prețul 6 b. — Nr. 10. Luptele lui Traian cu Dacii. După A. Vlahuță. Prețul 6 bani.

A apărut în editura librăriei C. Sfetea din București: **Biblioteca casei școalelor** Nr. 13 **Glume** (Vorbe de clacă) de Ion Adam și se află de vânzare la toate librăriile. Prețul unui exemplar 35 bani.

Biblioteca pentru toți. Fr. Burnett: **Micul Lord**, traducere de Iosif Nădejde. Educatorii și în general părinții, cari au voit să facă educația copiilor lor prin citit, s'au isbit întotdeauna de lipsa unor cărți atrăgătoare pentru copii, cu conținutul moral și educativ și, în acelaș timp, de o necontestată valoare literară. Și nu numai literatura noastră, dar chiar și alte literaturi sunt sărace în astfel de scrieri. Printre puținele lucrări din literatura universală, cari răspund acestui scop, una din cele mai bune este fără îndoială *Micul Lord* Fauntleroy de Fr. Burnett. Într-o formă literară desăvârșită este redată o povestire extrem de interesantă, a vieții acestui nobil, — istorisire care are darul de a trezi în copii toate simțimintele generoase și nobile. Este cartea ideală de educație și nu există limbă cultă, în care să nu fi fost tradusă. Traducerea românească a dlui Iosif Nădejde este desăvârșită din toate punctele de vedere. Lucrarea — însoțită de numeroase și reușite ilustrații — se găsește în N-rele 747—748 din „Biblioteca pentru toți“. Prețul 60 bani.

Poșta Redacției și a Administrației.

„Iubitul meu popor român“, nu se poate publica. Afară de acea D-Ta nu ne spui cine ești?

Meseriaș român, Sibiu. Aneecdota lui Simion Marian, de fel din Bucovina, nu e batjocură, ci glumă. Ea nici nu se adresează Țiganilor așezați cu casă și cu rost, de cari cunoaștem și noi foarte mulți meseriași vrednici de cinste, ci celor lăieși, pe cari nu-i poate nimeni cultiva.

Săcel. Am dat o notiță la raportul părintelui protopop.

D. A. Steflea, București. Am primit cele 11 cor. Abonamentul e achitat până la 31 Dec. 1913.

Bucur Cornea, Canada. Calendarul s'a trimis de aici în 18 Aprilie n. 1913.

Abonatul 10716. O carte potrivită este: *Îngrijirea vitelor de rasă bovină*. Prețul 2 cor. 50 bani, iar pentru porto 10 bani deosebit, sau 35, când apoi se trimite recomandat. Dacă vei ceta cartea aceasta, atunci desigur o să afli multe lucruri bune asupra ținerii vitelor de soi bun. După primirea banilor o vom trimite îndată.

Ecica. O astfel de mapă nu știm unde se află.

Ioan Galdea în D. Se caută eu totul altceva. Cetește încă odată cele scrise.

Nic. Lubimski, America. Mulțumită pentru interesante vederi trimise.

Vasile Dudeș. Din cele scrise nu putem ceta nimic cum se cade. Am aruncat scrisoarea. Pe viitor serie mai lămurit și mai eum se cade. „De pe alt tărâm“ nu s'a mai păstrat.

Prețul bucatelor

În SIBIU la 20 Maiu st. n.

Grâu	Cor. 17,20	până 18,60	de hectolitru
Săcară	12,60	13,40	„
Orz	13,—	14,—	„
Ovăș	9,—	10,80	„
Cucuruz	10,60	12,40	„
Cartofi	4,—	5,50	„
Fasole	20,—	24,—	„
Făină Nr. 8	85,20	86,20	la 100 chilo-
„ 4	84,40	84,40	„
„ 5	83,80	83,80	„
Slănină	160,—	170,—	„
Unsoare de porc	170,—	174,—	„
Său brut	56,—	60,—	„
Său de lumini	80,—	88,—	„
Său de lumini topit	104,—	104,—	„
Săpun	66,—	66,—	„
Fân	5,—	8,—	„
Lemne de foc neplutite	11,10	12,40	la met. cub
„ „ „ plutite	10,20	10,70	„
Spirit rafinat	2,12	2,15	la litru
Spirit ordinar	2,05	2,08	„
Carne de vită pentru supă	Cor. 1,20	până 2,—	la chilo-
„ „ friptură	1,60	2,—	„
„ „ vițel	1,—	1,80	„
„ „ porc	1,20	2,—	„
Onă 10 bucăți	—,50	—,57	„
Un pătrar de miel	1,—	3,—	„
Carne de cal	—,80	1,20	„

În BUDAPESTA 21 Maiu st. n.

Grâu de Tisa 78 chilo	Cor. 11,05	până 11,27	la 50 chilo-
„ 79	11,25	11,40	„
„ 80	11,35	11,47	„
„ 81	11,40	11,55	„
Săcară	9,50	9,55	„
Orz	8,55	8,90	„
Ovăș	10,10	10,80	„
Cucuruz	8,15	8,30	„

Prețul banilor în 21 Maiu n.

Galbeni	Cor. 11,82	vândut
100 Lei, hârtie	93,40	93,90
100 Lei, argint	90,—	93,40
Lire turcești, aur	21,40	21,65
1 funt sterlingi englezești	23,94	24,18
100 marce, aur	118,05	118,60
100 hârtie	118,05	118,50
Napoleon	19,08	19,18
100 Ruble rusești, hârtie	253,—	254,50
100 argint	242,—	245,—

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după calendarul vechiu).

- 11 Maiu: Luna.
- 12 Maiu: Budapesta, Cal.
- 13 Maiu: Baia-mare, Cincu-mare, Muraș-Oșorhei, Odorhei.
- 14 Maiu: Năsăud.
- 16 Maiu: Cehul din Selagiu, Dobra, Timișoara, Uzon.
- 17 Maiu: Miheș, Radna, Zeteleaca.
- 18 Maiu: Monor.
- 19 Maiu: Făget, Gyoma, Silinghia, Vinga.
- 20 Maiu: Bioziod, Bozovici.
- 21 Maiu: Zam.
- 22 Maiu: Capolnoc-Mănăstur, Dej, Orăștie, Zelau.
- 23 Maiu: Ciacova, Hunedoara, Olpret, Sâmbăta-de-jos.
- 24 Maiu: Mociu.
- 26 Maiu: Beba-veche, Komárom (Ujszöny), Vințul-de-sus.
- 27 Maiu: Agnita.

În aceste zile se ține în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu 1—2 zile mai înainte.

Loc deschis.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra mașinilor și motoarelor de benzină dela fabrica Adam, al cărui reprezentant pentru Transilvania e dl Ioan Schieb, conducătorul Hotelului Bonfert din Sibiu. Vezi inseratul din foaia de azi.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

Nr. 252—1913.

1029 1—1

Escrituri de concurs.

Primăria comunei Szelistye (Săliște), comitatul Szeben (Sibiu), dă în întreprindere lucrările de construcție ale abatorului comunal.

Lucrarea se bazează pe planul normal al ministerului de agricultură Typ. II. a.

Termenul de concurs e stabilit pe ziua de 21 Iunie a. c. st. n. inclusive.

Reflecții la aceste lucrări să-și înainteze ofertele lor în scris, compuse conform dispozițiilor regulamentului pentru furnisările publice (B. M. 83000/1907), până la termenul defapt primăriei comunale, alăturând la ofertă valoarea de 5% a sumei oferite, în bani gata sau hârtii de valoare, eventual cuitanța despre soluția acelei sume la casa alodială a comunei.

Datele referitoare la lucrări, planurile, preliminarele și condițiile pentru edarea lucrărilor se pot vedea la primăria comunei în oarele oficiale.

Comuna își rezervă dreptul a alege dintre oferitori fără considerare la sumele oferite.

Szelistye (Săliște), în 18 Maiu 1913.

Primăria comunei.

Un candidat

cu prăcsă bună, care să lucreze independent și să vorbească perfect limba maghiară și eventual și germană, află momentan aplicare în cancelaria advocațională Dr. Mátyás Lázár, Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 28.

1010

Nr. 1101—1913.

1028 1—2

Publicare de esarândare.

Comuna Szelistye (Săliște), comitatul Szeben, esarândează pe un period de 5 $\frac{1}{2}$ ani, începând din 1 Ianuarie 1914 până la 30 Iunie 1919, hotelul comunal din piața comunei.

Esarândarea se face pe calea unei licitațiuni publice verbale împreună cu oferte închise. Licitațiunea se va ține în 22 Iunie a. c., la oarele 10 a. m., în sala de ședințe a oficiului comunal.

Prețul strigării e arânda anuală actuală, suma 3555 coroane. Condițiunile de licitare se pot vedea în decursul oarelor de oficiu la primăria comunei.

Szelistye (Săliște), în 19 Maiu 1913.

Primăria comunei.

De vânzare

sunt o iapă cu doi mânzi, două părechi de hamuri, două cară, o garnitură de imblătit cu vârtje, o mașină de tăiat nutreț, un plug, o poartă și alte lucruri diferite. Amănunte mai de aproape în Sibiu, Wollgasse Nr. 6.

1022

Lemne de vânzare.

Subscrisul am 300 de metri cubici lemn de stejar, tinere, crepate și adunate la un loc lângă drumul ce merge spre linia ferată, la o distanță de 5 kilometri de gara Homorod. Doritorii de a cumpăra să poștească la fața locului, unde vor vedea atât lemnele cât și locul pentru exploatare, apoi ne vom înțelege asupra prețului. Vasile Rasu în Longodar (Dăisoara), comitatul Târnava mare (Nagyköküllő), u. p. Cohaľm (Köhalom).

1018

Un măiestru morar

își caută un alt loc la o moară de apă sau și cu motor. Doritorii binevoiască a adresa scrisorile la administrația „Foi Poporului”, de unde se vor trimite respectivului.

1027

Un învățăcel

din familie bună, în etate de 13—14 ani, să poseadă limba germană sau maghiară, se primește în prăvălia mixtă a lui Vasile Hideg, comerciant în Bouczar, comitatul Hunedorei.

1014

Nu uita

stimate cititor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări făcute în urma unui inserat citit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai citit în inseratul din „Foaia Poporului”.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foi noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Peronospora, Oidium și alte boale, ce se ivesc în vii și la pomi, — îngălbenind și uscând frunza etc. — au de urmă, că fac grozav de mari pagube în grădinile de pomi, ba de multe ori nimicesc întreaga recolta.

Un priceput proprietar de vii și cultivător de pomi

nu se lasă ademenit prin reclamele, ce se fac în cele multe ziare, ci folosește numai acel mijloc, care a fost probat și aflat de cel mai bun. — Mijlocul contra Peronosporei, cu numele „Cucasa”, a fost folosit și probat în anii 1908, 1910, 1911 și 1912, de cele mai renumite pepinării, școli economice de stat și stațiuni speciale în Austro-Ungaria, Germania, Franța, Svițera etc., precum și de mulți proprietari de vii și grădini cu pomi. Mii de atestate de recunoștință. De aceea

stropiți cu „Cucasa”.

1031

Simplu, ieftin pentru folosit, descompunere clară, nici o astupare a ferii, cea mai mare durabilitate, se lipește perfect, efect mare, stropire potrivită preste tot locul. Patentat în 14 state. Dr. L. C. Marquart, chem. Fabrik în Viena X. Beuel & Klein în Bordeaux. Premiat la 21 expoziții. Medalii de aur și de argint.

Reprezentanță și depozit pentru Transilvania:

Carl F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

□ Prospecte și informații se dau gratis. □

O mașină pentru soda

puțin folosită, aranjată complet, e de vânzare avantajos la doamna Morariu în Veștem.

Editura :
Foaia Poporului

Editura :
Călimdarul Poporului

TIPOGRAFIA POPORULUI

Strada Măcelarilor 12 □ SIBIU □ Fleischergasse Nr. 12

execută grabnic tot felul de tipărituri

□□□□□ pe lângă prețurile cele mai moderate □□□□□

iar în **Librărie** se află
o foarte bogată alegere de
Ilustrate □□□□□
pentru toate ocaziunile

Bilete de vizită
în cel mai modern stil

Hârtii de epistole
în diferite prețuri și calități

Bilete de logodnă
Bilete de cununie
dela cele mai simple
până în cele mai fine

Onorate domnule!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis în Budapesta un

Birou de informații și agentură românească.

Dau orice informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Esoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către oricare ministru, Curie, ori alt oficiu. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi esoperez rezolvare în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5—6 ani cu prețuri ieftine oricare sistem de motoare de benzină, ori de oțel brut ori de gaz. Tot felul de mașini de trăierat, tot felul de mori cu petri fine și motoare trainice, tot felul de automobile, pompe și ferestre și alte rezvizite economice. Toate acestea vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici, — deci din mână primă, — și nu dela agenturi jidovești. Zilnic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini dela agenți, au fost înșelați, căci neștiind țărani români ungurește, au iscalit contracte a căror conținut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile jidovilor și să-i scap de procese. — Il sfătuiesc deci pe fieștecare Român doritor să-și cumpere ceva să-mi scrie ca să merg eu la dânsul ori să vină dânsul la mine să ne înțelegem, — iară de agenți jidovi să se teamă ca de foc, și să-i scoată afară din casele sale.

Esoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20—50 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari.

Cumpăr grâu, cucuruz, ovăs, boi, oi și porci. Tot felul de poame și legume, — cu un cuvânt tot ce are Românul de vânzare.

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu îmi plătiți o taxă după învoială. Cu stimă 627

L. OLARIU

Budapest II. Margit körút 11
lângă podul Margithid.

De ce are lipsă o mireasă? De zestre! Haine frumoase!

Acestea le capătă în bani gata, după ce timp de doi ani a plătit niște mici rate lunare, intrând ca membru la reuniunea

„Mädchenhort“

care în decursul anilor din urmă a plătit la 733 membri suma de K 662,400.—. Fiecare din acești membri a plătit cam 294 cor., și, în schimb a primit 600 cor., în bani gata, așa dar o rentabilitate de 124%.

Primirea membrilor să face fără mărginire de etate anumită, fără deosebire de confesiune și fără atestate medicale.

Să primesc reprezentanți pe lângă condiții favorabile.

„Mädchenhort“ prima reuniune umanitară generală pentru ajutorarea fetelor de măritat, Wien I, Franz-Josefs-Kai Nr. 43. — Președinte: Prior Rudolf Graf von Mels-Colloredo. Filială pentru încasări în Transilvania: **Hans, Fleics, Sibiu**, strada Schewis Nr. 16. •

500 Coroane • plătesc

celuice ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori li va mirosi gura după ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bartilla-Winkler Viena 1911, Sommergasse 1. În Sibiu: la farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Oanei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseșc: farmacia Lederhilger. Sighișoara: farmacia lui Ligner. 639

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimit o sticlă cu 5 cor. 80 fil. franco

Unelte pentru pantofari

la 200 calapoade diferite, precum și toate celelalte unelte trebuincioase la un atelier de pantofărie, sunt de vânzare, din cauza morții măestrului respectiv. Adresa se poate afla la administrația acestei foi. 1026

Un sfat bun

pentru cine suferă de stomac!

Intrebuințază zilnic după mâncare

Sarea de stomac

a APOTECARULUI SCHAUMANN sau

pastilele sărate pentru stomac

Acest mijloc de casă să folosește peste tot locul mai mult ca de 40 ani, și anume la dureri de stomac, îngreunări la mistuire, lipsă de apetit, slăbire și diabetes. Medicii îl recomandă cu stăruință. • Trebuie avut grije și de imitațiuni, de aceea să se ceră antume **SAREA DE STOMAC** a lui SCHAUMANN a K 1-50. Trimitere zilnică cu posta dela 2 cutii în sus prin singurul producător **JULIUS SCHAUMANN**, apotecar, Stockerau bei Wien. • Se căpăță și în toate a. oțolele și drogariile mai mari.

Crema Margit

care se produce prin apotecarul din ARAD KOLOMAN de FÖLDES este cea mai bună pomadă pentru obraz, pe care în 2—3 zile îl face frumos și întinerit.

Crema Margit e singurul mijloc contra pisturilor, petelor de fîcat, zgrăbuntelor, miteserilor etc.

Crema Margit e mijloc neîntrecut contra roșetii pielei, a mânilor și feței, precum și contra arșei soarelui.

Crema Margit produce un efect deosebit prin aceea, că dacă ungem cu ea obrazul, în decurs de 2—3 zile fața obrazului se curăță de pisturi și petele de fîcat.

Crema Margit e absolut nevătămătoare și fără unsoare, fața nu scilpește, de aceea aceasta cremă se poate folosi și ziua. Prețul unui borcan mare de **Crema Margit** a lui Földes costă 2 cor., un borcan mic 1 cor.

Pudra Margit albă, roșă sau crem cor. 1-20.

Săpun Margit pro bucată 70 bani.

Numai atunci veritabil, dacă fiecare cutie poartă inscripția FÖLDES KELEMEN apotecar în Arad. A se păzi de imitațiuni!

Se capătă în SIBIU la: Karl Frisch, farmacie, Guido Fabritius, farmacie, Gustav Meltzer, prăvălie de săpunuri. Parfumeria Meltzer, I. C. Molnar, farmacie, Karl Morscher drogerie, Karl Müller drogerie, Karl Pischl, drogerie, în Agnita: Wilhelm Frölich farmacie. În Sighișoara: A. W. Lingner, farmacie. În Mediaș: Josef Obert, farmacie 1021

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de primăvară și vară în mare

asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: **Sacko, Jaquette și haine de salon**, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoști și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articoli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă. 723

Raci mari încă vii, 60 buc., trimit franco cu ramburs K 8.50.
M. I. Schwarz, Buczucz. 1025

Mare depozit de

Vinuri de masă

diferite calități, pe lângă prețuri moderate, se află la 973

WILH. JIKELI, Sibiu
strada Urezuului Nr. 7.

Dentist

Virgil Muntean

SIBIU

Str. Urezuului (Reisbergasse) 17

Pune dinți

615
în cauciuc și de aur cu
prețuri moderate. =

Banca generală de asigurare mutuală

„Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben)

recomandă încheierea de 767

asigurări pe viață în cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3% =	Asigurări mixte cu solvirea necondiționat de două ori a capit.
Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.	

Asigurări de foc

deasemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transsilvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Capitale asigurate pe viață	K 5.458,689-43
Pagube de incendiu	5.456,645-67
În total a fost la Transsilvania la 31 Dec. 1912	11.740,710-—
asig. pe viață	133.667,241-—
asig. de foc	2.603,400-—

Informațiuni și prospecte să dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agenturile. Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori), cari au legături bune la orașe și în provincie, să primesc în serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.

ANDREAS PAKSA

turnătorie de metal și artă

SIBIU

Str. Margarethen 18

Liferare promptă și lucru solid! — Prețuri ieftine!

se recomandă pentru executarea a tot felul de greutăți (măsurii), pompe pentru bere, pipe pentru bruci de vin, mașini pentru stropirea viilor, clopotele pentru vite, pisăluguri din aramă, părți întregitoare la orice fel de mașini, precum și tot felul de lucrări, ce se țin de aceasta branșă.

Berea albă și neagră din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate 724

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu

MOTOARE de BENZIN

pentru întreprinderi industriale și economice e bine a cumpăra dela o fabrică de motoare sau prin un om de fach, care apoi stă totdeauna la îndemână, când s'ar întâmpla ceva piedecă la motor, de aceea nu e potrivit a cumpăra dela agenți, cărora lucrul de căpetenie le este venitul, ce-l au ei în urma vânzării, iar celelalte urmări nu-i privește. — Cine dorește a cumpăra vr'un motor să se adreseze cu încredere la **Fabrica de motoare FERD. SALLER** SIBIU—NAGYSZEBEN, Strada Franciscanilor Nr. 6 unde prețurile sunt cu 30% mai ieftine ca ori unde. — Se primesc și execută tot felul de reparațiuni și schimbări în construcție

— Multe scrisori de recunoștință —

Beutură es-
celentă și cu
gust bun care
produce
sânge. — Re-
comandă de
medici contra
boalei de
anemie, lip-
să de sânge,
nervositățe,
reconvales-
cență. Influi-
ențează producerea sângelui, in-
tărind mușchi și nervii, dă apetit
fără a avea ceva urmări neplăcute
asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor.
3-50, una mică Cor. 2—. Se capătă
în toate apotecele.

591

Depozitul principal la:
GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu.

„GLORIA“

Cea mai perfectă
Pumpă cu lanțuri.

Cereți lista de prețuri!

Se caută reprezentanți solizi!

FETE

1024

se primesc în lucru la compactoria lui
Franz Neuzil, Sibiu,
Pământul cel mic (Kleine Erde) Nr. 5.

Mare succes

au inseratele în „Foaia Popo-
rului“ unde sunt cetite de mii
de persoane de pretutindenea
din toate țările și din toate cer-
curile sociale, atât inteligență
cât și popor.

De aceea „Foaia Popo-
rului“ este cel mai potrivit organ
pentru publicarea a tot felul de
inserate: pentru ocuparea sau
căutarea unui post, apoi pentru
vânzări, arandări, cumpărări, de-
schideri de prăvălii și alte insti-
tuțiuni, cum și anunțarea a tot
felul de mărfuri și articli ce tre-
buesc persoanelor singuraticesau
în familie. — Informații asupra
prețului inseratelor se dau cu
plăcere la

Administrația

„FOII POPORULUI“

Cias cu lanț!

Un cias pentru numai K. 1-95

Cumpărând o cantitate mare de
ciasuri, mai jos subserisa casă de ex-
port trimite: un cias aurit anker, ce
merge 36 de oare fără a fi tras, cu un
lanț frumos, pentru prețul de numai
K 1-95, dând și 3 ani garanție în scris.
Trimiterea se face cu rambursă prin

Casa de export F. Windisch

Krakau Nr. 11.

956

NB. Dacă nu convine se trimite banii înapoi

Institut pentru

cursuri de științele comerciale

de Frideric Mester proprietar
rului celei de mai înainte peste
granițele Europei cunoscuta Aca-
demie comercială în Lipsa. Pros-
pecte gratis trimite Direcțiunea.

1020

Prin aceasta fac cunoscut onoratului public, că în **Sibiu, strada**
Gusteritel Nr. 56 și în colțul **stradei Lămpașului (Latern-**
gasse) Nr. 1 am deschis un

atelier mehanic

aranjat modern și cu putere electrică. Pe baza cunoștințelor mele, ce mi
le-am câștigat aici și în străinătate în decurs de mai mulți ani, mă aflu
în poziția de a putea executa orice lucru, ce se ține de acest fach, în
mod precis și ieftin, mulțumind chiar și cele mai mari pretensiuni. În
atelierul meu, care e aranjat cu cele mai nouă mașini după sistemul
cel mai modern, se primesc: executarea și repararea de instrumente fi-
zicale, pentru medici și ingineri. Reparaturi și montări de motoare pentru
automobile de benzin, gas și petrol, precum și alte mașini de acestea.
Executarea de diferite instrumente fine, lipirea cu autogen, poleirea me-
talelor cu aramă, argint etc. etc. Primesc și executarea de invențiuni
nouă, ce se țin de acest fach.

932

Rugându-mă pentru binevoitorul sprijin al onoratului public, semnez
cu toată stima

ALBERT LIEBLICH.

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188

Postsparcassa ung. 29.349

Banca generală de asigurare

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare ro-
mânească, înființată de institutele
financiare (băncile) române din Tran-
silvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei“
și prezidentul „Solidarității“

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări
asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asi-
gurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.
Toate aceste asigurări **BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE**
le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările se pot face
prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaii de
încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni se dau
gratis și imediat

423

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legă-
tori — pot fi primite oricând în serviciul societății

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deo-
sebie că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate
de asigurare. Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare

Sibiu-Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“

500.000 de pași

poate umbla cu așa o păreche de pa-
puci sau cizme, cari sunt cumpărate din
atelierul meu sau sunt provăzute cu
numele **GEORGE LIMPEDE**

Gratis reparez

orice încălță-
mintă soco-
tind dela cumpărare 3 luni, dacă în
acest timp e de lipsă ceva
reparare.

580

GEORGE LIMPEDE

SIBIU

Piața Brânzei Nr. 9

Sămânță de in.

987 Am vre-o 15 ferdele de să-
mânță de in (pentru ulei), care vreau
să o vând cât mai curând cu prețul
cel mai redus. La dorință trimit și
muștră. **Dumitru Oprean**, comer-
ciant în Mercurea (Erd. Szerdahely).

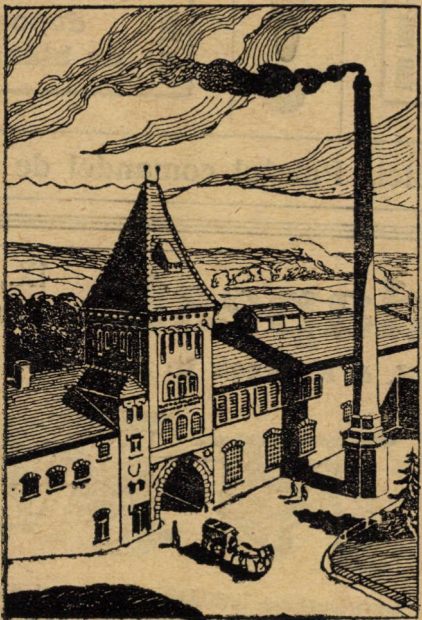
Vinuri escelente

litra cu 72 bani și 84 bani la cum-
părare de cel puțin 50 litre lîferează
JOSEF SCHULZ, mare prăvălie

962

Sibiu, Berggasse Nr. 2

(colțul stradei Șaguna sau strada Morii).

Subserisa berărie a „**Fraților Hager**“ cu toată stima aduce la
cunoștința P. T. publicului, că fabricatul său propriu de **bere deschisă și**
întunecată sub numele de:

„HAGERBRÄU“

afară de restaurantul Stadtpark a domnului **Michail Hager** și de restaurantul be-
răriei aflător în Dreieichenstrasse Nr. 5, încă în multe altele restaurate din Sibiu
(Nagyszeben) se poate căpăta spre consumație.

Cu profundă stimă

1009 3—5

Berăria: **Frații Hager, Sibiu.**

Comande pentru provin-
cie se primesc cu mulță-
mită în

Berăria

Dreieichenstrasse

Nr. 5.

Telephon Nr. 243.

Subserisul cu toată stima aduce la cunoștința P. T. publicului, că
din 1 Malu începând în restaurantul său „**Stadtpark**“ pe
lângă berea „**Pilsner-Urquell**“ încă și „**Hagerbräu**“ des-
chisă și întunecată din berăria fraților Hager este pusă în circulație.

Cu profundă stimă

Michail Hager, restaurateur.

Mare atențiune!!

SAM. WAGNER Prima turnătorie de fer Sibiană

Fabrică de mașini agricole
Atelier de mori și prăvălie de fer

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul său asortiment de tot felul de motoare de la prima fabrică, de la cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și mașini de treierat din renumita fabrică Hofherr de la cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din Beocin, Traverse, Trestie, Carton cârnat pentru învâlit, Pânză de sârmă pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase.

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita în prima linie aceasta mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștientos. Feriți-vă stimăți agricultori a nu cum-păra imitații și vă feriți de escroci. 581

Ingrădituri nimitor de ieftine!

Invențiune senzațională!

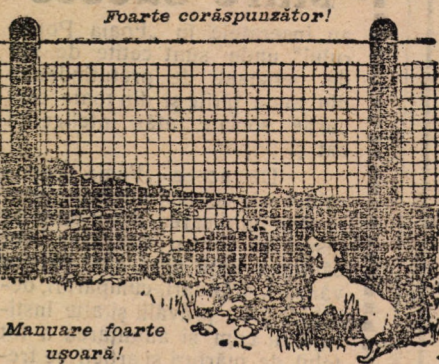
Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea neîntrecută a

109

== împletituri ==
„HUNGARIA”

Să fabrică numai din sârmă suflată cu zinc. Prețul per metru pătrat 32 f și mai sus. Să poate procura la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker
fabrică de sârmă, de îngrăditură din împletituri și de grății
Budapesta VIII, Ullői út 48/84
Serviciu ieftin, repede și conștientos. — Prețuri ilustrat, gratis și franco.

Cea mai mare alegere în noutăți de vară

Voil de Laine, Grenadine, Eponche de cânepă, robe brodate precum și tot felul de articli, ce se folosesc la pregătirea hainelor pentru dame, recomandă cu cele mai solide prețuri

□ Prăvălia de modă □

Rudolf Trentina

Sibiu

Strada Cisnădiei Nr. 25

Limbrele pentru soare și ploaie

Articli de modă pentru domni

Articli pentru băi

La „Croitoria universală”

I. PETRAȘCU

SIBIU

Strada Cisnădiei Nr. 30

TELEFON Nr. 172

TELEFON Nr. 172

PREMIAT:

Expoziția Internațională de modă — Paris 1911 — Grand Prix și medalia de aur

Expoziția universală din Roma 1911 — Grand Premio și medalia de aur

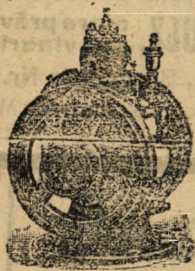
Aduc la cunoștință on. public, că în atelierul meu de primul rang, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare, precum reverenți pentru preoți. — Pe mușterii din provincie, cari voesc a-și comanda haine, când sosesc la Sibiu, îi rog să mă cerceteze îndată dimineața, ca apoi încă în decursul zilei să poată și proba hainele în caz de lipsă.

Pentru sezonul de primăvară și vară tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru orice lucru. — Brăuri pretești negre, vinete și roșu se pot comanda și cu poșta.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate. — Sprijiniți industria română!

1000—5000
coroane

economie poate face, cine cumpără de la mine mașini de imblătit, motoare cu benzină sau cu oleu brut, precum și orice fel de alte mașini.

O garnitură folosită de imblătit, cu putere de 5 cai, cu doza 720 mm să vinde pe lângă condițiuni favorabile de plată. Motoare cu benzină de la 1/2 putere de cai în sus.

KMOSKÓ ISTVÁN
Sibiu, Teresianum Nr. 11.

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspundă pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă îndeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”. Informații să dau și comanda să primesc la administrația „FOII POPORULUI”.

Nu-i reclamă — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

Haine pentru domni, dame

== băieți, fete și copii ==

bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame

734

Mare alegere!
Prețuri fără
concurență!

Cel mai mare
depozit
de blănării!

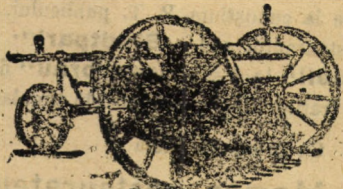
Strada Cisnădiei, Palatul comandai de corp.

Frații Gömöri Magazin dela fabrică Budapesta,

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

IX, Boráros tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier K. & R. Jezek în Blansko.

Recomandăm mașinile de sămănat, construcție tare, cu aparat de săpat și sămănat ouă, sistemul cel mai bun, care corespunde întru toate cerințelor de față.

Mașinile de imblătit cu motor, instalările de mori și mașinile de sămănat, pe cari le-au lăsat firma FRATEL GÖMÖRI sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onorabilor economi.

ooo

Mai departe recomandăm următoarele mașini speciale: tăvăluguri pentru zdrobirea pietrelor cu suluri de peatră și cilindru cornător, spre a se folosi la petriș mărunt și mai mare; cura și a se mla cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, instalări complete pentru

Garnituri de imblătit cu motor! distinse cu numeroase premii prime, lăsam pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată. Pentru instruirea la purtarea mașinilor de imblătit trimitem gratis un monteur la fața locului.

țigărilor, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrii. Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe speșele noastre, prin ceace cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

în Slavonia
Baie de cură
de rangul prim

Vindecă sigur: reumatism, ischia, organele de mistuire, diabetes, boalele de constituție, boalele de copii, durerile de stomac și exudate
Isvoare calde, ce conțin iod alcalic muriat
Radioactiv 64° C
Cură de vară și de iarnă.
1017 Prospece se trimite la dorință gratis.

Atențiune!

259

50,000 părechi de ghețe

4 părechi de ghețe numai cor. 9—

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost îndreptat a cheltui o mare cantitate de ghețe adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecare 2 părechi ghețe cu șinoare, pentru domni și 2 părechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 părechile costă numai K 9—. Trimiterea per rambursă

S. LUSTIG, export de ghețe

Neu-Sandez, 54/p, Austria

Schimbul e admis sau banii retur.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrușiți și cari în urma ușurării din tinerete și prin deprinderi rele și-au sdrucinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca aceste stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimii deslășiri bine-volitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva cărui oameni să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere năcașurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcașuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic-specialist, conștient, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muzeum-körút 13), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbați cât și femei) deslășiri asupra vieții sexuale unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se elaborează de materile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fiind conturbarea ocupațiilor zilnice, dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metodelor său propriu de vindecare chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilitice boalele de țevă, beșică, nervi și sira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotență), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei o sală de așteptare separată și ieșire separată. În ce privește cura, departarea nu este piedică, căci dacă cineva, din orice cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fiecare. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.) 790

Tratament și cu Salvarsamul Ehrlich 606.

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta IV., Muzeum-körút Nr. 13.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia

CFJ

Insignul pentru

coase

CFJ

Insignul pentru

nicovale și ciocane

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.

1 bucată C. 1'60 1'60 1'60 2— 2—

Pentru fiecare bucată garantez. Adece schimb orice coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corespunde, chiar și atunci când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute. La cumpărare de 10 bucăți să dă o bucată pe deasupra!

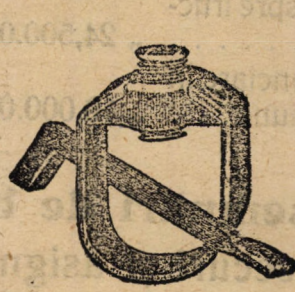
Fig. 1

2

3

4

5

6

7

Nicovale pentru coase

Țiitoare de coase

Ciocane pentru coase

Forma Fig. 1

2

3

Fig. 4

simple dublu

Fig. 5

250 300.

6 300.

7 300 grame

1 bucată C. —80

—80

—80

1 bucată C. —16

—40

1 b. C. —70

—80

—85

—85

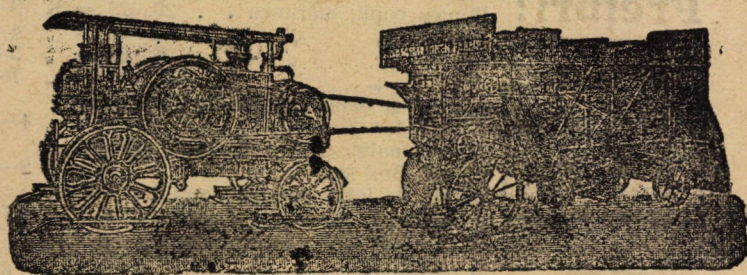
Nicovalele și ciocanele pentru coase să vând fiecare bucată sub garanță. Fiecare bucată, care s'ar dovedi de prea tare sau prea moale să schimbă.

Țiitoare pentru cuți de coase, emaliate
1 buc. C. —42 Țin-
cuite 1 buc. C. —40

Cuți de coase dela 10 fileri în sus în asortiment bogat. Cuți de Bergamo albastre-negre insignul **CFJ** 1 buc. C. —80. Coade de coase, pentru coase de cereale 1 buc. C. —90. Greble de fer pentru coase de cereale de șirofat pe coade simple de coase de lemn, 1 buc. C. 1'30. 1024

Aceste coase cu insignul **CFJ** și unelte de bătut coasa garantate să mai afli la următoarele firme: Agărbiciu: Johann Schuller. Agnita: Brüder Gunne-Fillale, Johann K. Schuller, Friedrich Essigmann. Alba-Iulia: Carol F. Jickeli. Alțina: Johann Jasch. Apoldul-mare: And. Glätz, W. Roth, And. Eder. Avrig: Gustav A. Reschner, Victor Graef, Ioan Schitea. Bolcaci: Martin Wilesch. Bradu: Fritz Kisch. Căța: Regine Buchholzer. Cârța: Moritz Lesmann. Cincul-mare: Daniel G. Andree. Cincul-mie: Johann Kauffmann. Cislădie: Michael Mathias, Consumverein, Johann Mesch. Cristian: J. G. Connert. Dobârca: Thomas Bachmann, Simon Zeck. Făgăraș: Karl König. Frâna: Josef Schuster. Gurariului: Ioan Tristiu, Jacob Tristiu. Gârbova: Ioan Dragomir, Thomas Mint, Johann Thiess. Hașag: Daniel Ungar. Hususău: Michael Simonis, Friedrich Grahl. Jidveiu: Johann Orendi, Samuel Wachsmann. Kălnic: Nicolae Apolzan, Paul Batzoni. Kirchberg: Friedrich Essigmann. Loamneș: Moritz Klein. Mercurea: Karl Kabdebo, Hermann Loew. Nocrich: Alfred Römer, Georg Buchholtzer. Noul-româneș: Arnold Lesmann. Ocna-Sibiului: Avram Savu, Stoia Ioan Precup. O-Kărtișoara: Ioan Scorobeti. Orlat: Simion Lolo, George Baciu. Polana: Ioan Bozdog. Richișdorf: Andreas Nemenz. Reșinar: Dobra Albu, Irimie Dancăș, Coman N. Droc, Bucur Tincu, Ruși Ioan Popovici. Săsaș: Anna Stenulec. Săllate: Dumitru Roșca Capitanu, Ioan D. Bărsan. Sebeșul-săseș: Johann T. Grass. Șelca-mare: Julius Everth, S. G. Theil, Wilhelm Rosenstein. Șelca-mică: Johann Brantsch. Șelimbăr: Irimie Milea. Șorostin: Elekes Lajos, Nicolae Iltu. Șona: Josef Graef jun. Șomărtin: Franz Seibal, Samuel Schmidt. Streza-Cărtișoara: Ioan Stopu. Sadu: Ilie Șandru, Constantin Barbu. Slimnic: Johann Halmen, Thomas Zimmermann. Tilișca: Vasile Juga. Vurpăr: Bernhard Deutsch.

La imblătitul din anul trecut s'a dovedit din nou, că numai acel econom a putut fi deplin mulțumit, care posedă una dintre renumitele

Locomobile ale lui Adam

respective

Mașini de imblătit cu benzină

patentate cari sunt cel mai bun fabricat.

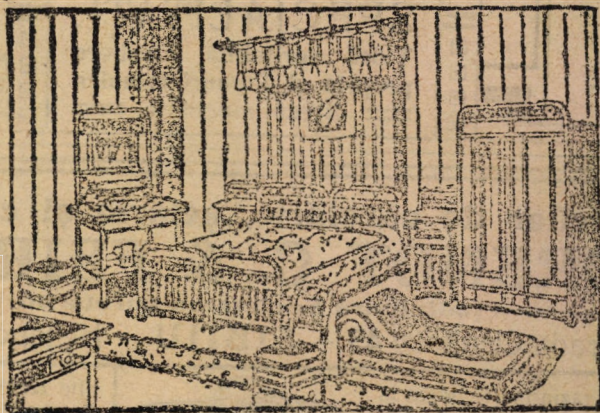
Motoarele lui Adam pentru benzină, ulei brut și gaz au lipsă de cea mai puțină cantitate din stofta susnumită pentru ars. Mulți industriași și economi dovedesc aceasta prin scrisorile lor de mulțumită. Și fiindcă cererile după aceste motoare și mașini de imblătit sunt tot mai mari, **zace în interesul D-Voastră propriu**, dacă cereți gratis încă acum o listă de prețuri a acestei fabrici. Primesc garanție deplină pentru imblătit curat și cea mai mare prestare de lucru. — Condiții de plată în rate foarte favorabile.

Depozit de motoare permanente la

931

IOAN SCHIEB, Birou tehnic**SIBIU — NAGYSZEBEN**

Strada Măcelarilor Nr. 8, vis-à-vis Hotel Bonfert.

Telefon Nr. 47 cu legătură în
întreg comitatul.

Telefon Nr. 47 cu legătură în
întreg comitatul.

Mobile moderne

în toate stilurile, cea mai solidă executare pe lângă garanță

recomandă

334

EMIL PETRUȚIU

fabrică de mobile

SIBIU, Str. Sării (Salzgasse) 37

Expoziție de mobilă zilnic
deschisă, fără silă de cum-
părare.

Primesc și execut toate lu-
crările de lipsă la biserici
nouă și vechi.

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole, Lugos, Mediaș și Mureșorheiu

„ALBINA“

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare □□□□□

institut de credit și de economii în Sibiiu

Capital societar . . C 6,000.000
Fonduri de rezervă și penziuni . . . „ 2,350.000
Portofel de cambii „ 17,700.000
Imprumuturi ipot. „ 12,400.400
Depuneri spre fructificare „ 24,500.000
Scrișuri fonciare în circulațiune . . . „ 10,000.000

Primește depuneri spre fructificare cu

5—5½%

după terminul de abdicere plă-
tind însuși **darea** de interese

execută **asemnări de bani la America** și îngrijește încassări de **cecuri** și **asignațiuni** asupra oricărei pieți, mijlocește tot felul de **afaceri de bancă**. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

Direcțiunea.

Prima neguțătorie mare
de vinuri

Ludwig Fronius

SIBIIU, Pivnița „Mönchhof“

SPECIALITĂȚI:
Țuică veritabilă, fierbere proprie și Romuri lamaica direct importate.

Fabrică de liche-
ruri și ferbătorie
de rachuri □ □ □
Mare neguțătorie
de rachuri de □
Drojdii, Trevere și
Prune □ □ □ □ □

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie
ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIIU — Heltauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și volaj, pociăzi și procovături, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

— Comande prin postă se eectuesc prompt și conștientios —

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiriile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cai și cofere de călătorie.

Ocazie foarte potrivită
la prăvălia de încălțăminte

Vasilie Ban, „La cisma mare roșie“
Sibiiu, strada Ocnei Nr. 7
pe lângă prețuri ieftine.

Tot felul de ghețe, în orice anotimp, cu prețuri de reclamă.

Prețuri:

Ghețe în Chevreaux, Box sau Kalv:

Pentru copii, mărimea . . . 20—25 = K 3—4
„ „ „ . . . 26—28 = „ 4—5
„ „ „ . . . 29—34 = „ 5—7
„ „ „ . . . 35—39 = „ 7—9

Principiul meu
este: —
Câștig puțin,
vânzare mare!

Păpuci de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv 4—14
Ghețe înalte pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv 8—14
Ghețe de lucru pentru domni, tari, esecție în Kalv sau piele de vichs . . . 7—

Ghețe în Chevreaux sau Box:

Ghețe pentru domni cu gumi sau băleri K 9—50
„ „ „ bumbi sau ideal „ 10—
„ „ „ Kobrak 14—
„ „ „ Ostaria 12—
„ „ „ formă americană . . . 13—
„ „ „ formă americană, cu bumbi și băleri . . . 16—
Ghețe pentru domni, piele Antilope în toate colorile 20—

Mare alegere în:

cisme
Camăși

pentru copii și domni. —
cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 cor.

În dumineci și sărbători e deschis până la 10 ore a. m.

La comanda dela orice firme, despre care ai aflat din Foaie, **să amintești** totdeauna, că ai cetit inseratul respectiv în **„Foaia Poporului“** ca astfel să fii servit bine, grabnic și ieftin